

1 sreda, 10.11.2004.

2 [Otvorena sednica]

3 [Optuženi je ušao u sudnicu]

4 ... Početak u 14.20h

5 SUDSKA SLUŽBENICA: [simultani prevod] Ustanite, molim.

6 Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju zaseda.

7 Izvolite sestiti.

8 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Dobar dan svima. Molim da se najavi
9 predmet.

10 GĐA SEKRE TAR: [simultani prevod] Dobar dan, časni Sude. Ovo je predmet
11 IT-00-39-T, *Tužilac protiv Momčila Krajišnika.*

12 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Hvala.

13 Gospodine Hannis, da li ste spremni da nastavite sa glavnim ispitivanjem
14 svedoka gospodina Bjelobrka?

15 G. HANNIS: [simultani prevod] Jesam. A mislim da je gospodin Stewart
16 želio nešto da kaže po pitanju rasporeda.

17 G. STEWART: [simultani prevod] Da. Mislim da je umesno da to odmah danas
18 popodne kažem, kao što sam već rekao Tužilaštvu. Ja sam pisao gospodinu Harmonu
19 i uputio pismo i gospodinu Hannisu. To je bilo pre manje od sat vremena,
20 zapravo, i ja sam u pismu to izneo na najkraći mogući način, kao što ću i sada
21 uraditi, a to je da sam gledao kakvo je stanje stvari po pitanju sadašnjeg
22 svedoka, 651, i sledećeg, 629, koji je zaštićeni svedok. I, konkretno, bavio sam
23 se opsegom i prirodom svedočenja gospodina Bjelobrka, uključujući pismenu izjavu
24
25
26
27
28
29
30

1 koja je u potpunosti bila uključena u njegov jučerašnji iskaz. I ja sam jutros
2 razgovarao sa gospodinom Krajišnikom, odnosno zapravo svaki dan ove nedelje sam
3 išao da razgovaram s njim ujutru. I zaključak do kojeg sam došao - naravno, nije
4 na meni da ja donesem tu odluku, nemojte tako shvatiti - ali moj je zaključak da
5 je nepraktično i nepravično prema gospodinu Krajišniku da ja u ovom trenutku
6 nastavim sa unakrsnim ispitivanjem gospodina Bjelobrka.

7 Moj predlog, kao što sam to izneo Tužilaštvu, je da gospodin Hannis
8 završi sa glavnim ispitivanjem gospodina Bjelobrka danas, a onda ćemo prekinuti
9 s radom kako bih ja mogao da unakrsno ispitujem svedoka 629 sutra, što sam ja
10 spreman, što bih ja trebalo da mogu da uradim. Ne bi trebalo da bude bilo kakvih
11 problema po pitanju unakrsnog ispitivanja svedoka 629.

12 Ja sam već bio pomenuo, a to sada ponovo kažem, to je da se ovde pokreće
13 jedno šire, veće pitanje jer iskaz gospodina Bjelobrka zaista pokreće pitanja
14 koja su već bila pokrenuta, a to je način na koji se postupak po pravilu 89(F)
15 koristi. Isprva - ne bih želeo sad da govorim o pravilu 89(F), već o postupku
16 rada po pravilu 89(F) u ovom predmetu - koliko sam ja razumeo, isprva je to
17 pravilo trebalo da ubrza svedočenja, kako bismo izbegli da dolazi do gubljenja
18 vremena na relativno nekontroverznom područjima, temama, a da istovremeno
19 omogućimo javnosti da stekne utisak koje su to teme koje nisu bile pokriveno
20 usmeno, dakle. Tako da javnost ima uvid u kontekst svedočenja, iskaza koji se
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 daje.

2 No ono što se desilo je da smo mi sada prešli u jedan potpuno drugačiji
3 i neodgovarajući način na koji se koristi taj postupak po pravilu 80(F) /u
4 engleskom transkriptu: "89(F)". I stav Odbrane je da bi - uopšteno, dakle, ne
5 ovog časa - ali da se treba preispitati način rada, kako bi se taj postupak na
6 odgovarajući način nadalje koristio. No, kad je reč konkretno o iskazu gospodina
7 Bjelobrka, ovo je dobar primer tog problema.

8 Molim vas da veoma brzo pređemo preko, pogledamo izjavu gospodina
9 Bjelobrka. Meni je teško da izgovorim njegovo ime, ali verujem da nisam jedini
10 kome je teško više nego uobičajeno da izgovori njegovo ime. No, u izjavi je tek
11 kratko bilo naznačeno ono što je, zapravo, ogromni opseg svedočenja gospodina
12 Bjelobrka i ogromni potencijalni opseg tema o kojima može da se govori tokom
13 unakrsnog ispitivanja, a kako bismo bili pravični prema gospodinu Krajišniku, ja
14 sam u obavezi da o tome govorim sa gospodinom Bjelobrkom. Ova njegova izjava je
15 sada, dakle, uvrštena u spis.

16 I, ja bih želeo najpre da vam skrenem pažnju na prvih sedam ili možda
17 osam paragrafa, gde se govori o političkom kontekstu, i tu ima jedna mešavina
18 iznetih činjenica i mišljenja. Ja ne bih hteo da kažem da je to sada problem,

19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 ali tu ima mnogo više nego što bi se moglo očekivati.

2 A zatim paragrafi od 8 do 12, mogli bismo reći da se na njih može
3 uložiti prigovor, jer oni u velikoj meri zapravo odgovaraju onome što mi
4 smatramo svedočenjem jednog veštaka. Ja ne bih želeo da kažem sada da ti
5 paragrafi - mada ima izvesnih tendencioznih stvari koje su iznete tu - ja ne bih
6 želeo da kažem da bi oni predstavljali problem za unakrsno ispitivanje, ali tu
7 ima toliko toga što se inače ne bi očekivalo da se na ovakav način predočava
8 Veću.

9 Zatim, paragraf 13 je opis platforme njegove stranke.

10 Zatim, u paragrafu 15 - isto važi i za paragraf 14 - govori se o
11 platformama stranaka i o različitim pristupima koje su imali HDZ i SDA, sa jedne
12 strane, i SDS sa druge strane. Svakako, ovo je nešto o čemu se još treba
13 govoriti.

14 Zatim, paragraf 16 je jedan prilično tipičan paragraf u ovoj izjavi, i
15 ovde ima rečenica: "Nacionalne stranke želele su da promene granice i sastav
16 stanovništva, da stanovništvo uklone, i da tek tada raspravljaju o demokratiji."
17 Puno toga je ovde rečeno u svega nekih 15-ak ili 20-ak reči. Ako svedok ovde
18 govori o sve tri stranke, znači da on ovde govori i o stranci SDS. A zatim
19 prelazi na sledeći paragraf i kaže da je SDS... dakle, govori o procesu lokalne
20 homogenizacije, za razliku od regionalizacije. I onda pravi poređenje sa
21 nacionalnim pokretom u Hrvatskoj - to je u paragrafu 19. I onda pravi razliku

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 između regionalizacije i nacionalnog separatizma.

2 A zatim, u paragrafu 20, govori o nečemu što je proizišlo iz glavnog
3 rukovodstva SDA. Tu navodi mnogo govora, ali ne navodi ih konkretno i, dakle, to
4 su govori koje bi trebalo sada identifikovati u svrhu unakrsnog ispitivanja.

5 Zatim, na sledećoj stranici...

6 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Stewart, sudije su videle
7 izjavu i moram reći da nije iznenađenje da bi Vaša analiza ove izjave obuhvatila
8 i upravo primedbe koje sada iznosite. Mislim da biste tako mogli da nastavite i
9 do kraja.

10 G. STEWART: [simultani prevod] Da.

11 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Jutros sam napravio jedan manji
12 memorandum o kojem još, sudije, želimo da govorimo, a odnosi se upravo na
13 postupak po pravilu 89(F). I, ja sam to učinio zato što nam je gospođica Loukas
14 skrenula /?pažnju/ na upravo postupak po pravilu 89(F). I ono što bih Vam ja
15 predložio je da nam date izvesno vreme da vidimo da li ćemo mi, sudije, pronaći
16 novi način pristupa...

17 G. STEWART: [simultani prevod] Svakako. Drago mi je da čujem da vi već o
18 tome razmišljate.

19 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da. Svakako da o tome itekako
20 razmišljamo, tako da bih Vam ja predložio da postupimo na taj način. Pretresno
21 veće je shvatilo poruku gospođice Loukas. Kao što smo i prošli put uradili,
22 Pretresno veće je tada predložilo postupak po pravilu 89(F), strane su se
23 dogovorile i, dakle, nije bilo problema za Pretresno veće da prihvati takav
24 postupak rada. Ja ne kažem šta bi se desilo da se strane nisu dogovorile o tome,

25

26

27

28

29

30

1 ali želim da vam sada kažem da to je ono na šta mi sada mislimo.

2 Tako da, dakle, deo tog memoranduma se odnosi na to da jedna strana
3 obaveštava drugu stranu da izvesni delovi izjave nisu podobni da budu uvršteni u
4 spis po pravilu 89(F) i da za određene delove izjave svedočenje *viva voce* je
5 neophodno. Dakle, to je makar deo...

6 G. STEWART: [simultani prevod] Sve što ste dosad rekli znači da Vi,
7 zapravo, razmišljate upravo na isti način kao i mi.

8 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Na znam da li je to sada Vaša puka želja
9 ili realnost, videćemo još.

10 Iz tog razloga, ja Vam predlažem da možda već danas - ne znam da li ćemo
11 imati dovoljno vremena da to uradimo tokom sledeće pauze, ali možda sutra -
12 dakle, da se osvrnemo na to pitanje.

13 G. STEWART: [simultani prevod] A da, sutra.

14 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da.

15 G. STEWART: [simultani prevod] Da, malo sam zaboravio koji je danas dan
16 u nedelji.

17 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Imam onda još jedno pitanje. Vi kažete
18 da ne biste želeli da počnete s unakrsnim ispitivanjem gospodina Bjelobrka
19 danas. Da li to znači da mislite da ćete moći sutra da počnete sa unakrsnim

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 ispitivanjem?

2 G. STEWART: [simultani prevod] Ne, časni Sude. Oprostite, trebao sam da
3 budem jasniji. Ja sam implicitno u svom predlogu zapravo hteo da kažem da
4 pređemo na sledećeg svedoka - dakle, to bi bilo sutra. Ja sam jasno imao na umu,
5 iako to nisam jasno rekao, zapravo, da će biti potrebno da se gospodin Bjelobrk
6 kasnije vrati.

7 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Naravno, to je ipak iznenađujuće, s
8 obzirom na početak nedelje, kada ste imali izjavu gospodina Bjelobrka.
9 Uključujući, dakle, sve te elemente koje ste upravo naveli, da on meša činjenice
10 i mišljenje, da nekada nije konkretan, odnosno suviše /?sasvim/ precizan o nekim
11 stvarima. A sa druge strane, strane su u tom trenutku rekly da su spremne i da
12 su uverene da će završiti sa svim svedocima ove nedelje. Tako da sam malo
13 zatečen.

14 G. STEWART: [simultani prevod] U pravu ste što to kažete, postavljate to
15 pitanje, ali molim da ja odgovorim. Kad je reč o rasporedu, časni Sude, moja
16 uverenost da ćemo završiti sa svedocima zasnivala se čisto na procenama i
17 Tužilaštvo je bilo prilično precizno po pitanju tog koliko će im vremena biti
18 potrebno za svakog svedoka. I ja sam bio uveren da ćemo moći da se držimo
19 uputstava u unakrsnom ispitivanju, dakle da neće biti nekih problema. No problem
20 koji se pokrenuo zapravo odnosi se na suštinu svedočenja gospodina Bjelobrka, na
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 njegov sadržaj. Gospodin Bjelobrk je, prvo moram da kažem, tek kasnije bio
2 uvršćen na spisak kao svedok, a materijal gospodina Bjelobrka je tek nedavno
3 meni bio dan na raspolaganje. A kada sam ga dobio, ja zapravo nisam ni imao
4 vremena da se njime pozabavim i jednostavno sam imao toliko toga - to je
5 činjenično stanje stvari - da sam tek nedavno imao mogućnost da se konkretno
6 osvrnem na to šta će biti potrebno za unakrsno ispitivanje gospodina Bjelobrka,
7 a i, naravno, imajući na umu moje razgovore sa gospodinom Krajišnikom. I moram
8 reći da nam je jutros trebalo sat vremena da ne baš, zapravo, toliko uspešno
9 pokrijemo jednu od stvari koju je rekao gospodin Bjelobrk. I ovo je nekada
10 postupak koji itekako dugo traje, kako bismo došli do same srži stvari.

11 Kada imamo izjavu koja se poziva na izvestan broj dokumenata, mislim da
12 bi trebalo da razmislimo o tome da se uz izjavu dostavi i taj materijal na koji
13 se upućuje, kako bismo i mi lako mogli njega da pročitamo. Dakle, ovo je sada
14 jedno pitanje koje je, ovako, po strani, ali želeo bih isto i to da kažem.

15 Dakle, to je stanje stvari. I Vi niste smatrali da je potrebno da idem
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 kroz svaki paragraf pojedinačno, ali i kasnije u izjavi gospodina Bjelobrka će
2 biti još nekih većih stvari od ovih koje sam do sada naveo. Vi ste rekli da
3 Pretresno veće u svakom slučaju ima prikaz o tome koliki je opseg iskaza
4 gospodina Bjelobrka. Ali ima i nekih još važnijih stvari koje će biti pokrenute
5 kasnije.

6 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Ne bih želeo sada da iznosim bilo kakve
7 komentare. Ja ću o tome razmisliti.

8 G. STEWART: [simultani prevod] Ukoliko imate nekih komentara, ja bih Vam
9 bio zahvalan da se osvrnemo, da saslušamo te Vaše komentare.

10 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Ja ih još nisam pretočio u reči i,
11 zapravo, to će biti komentari celog Pretresnog veća, a ne samo mene lično. Tako
12 da ću ja o tome razgovarati sa svojim kolegama pre nego što se izjasnimo.

13 Da li će Odbrana biti spremna da počne s unakrsnim ispitivanjem svedoka
14 629? Ne znam da li ćemo imati tog svedoka na raspolaganju.

15 G. HANNIS: [simultani prevod] Časni Sude, on je ovde. Rekao sam našem
16 istražitelju koji se bavi pripremom svedoka i Službi za zaštitu žrtava i
17 svedoka, da ne očekujem da ćemo početi s njime danas, ali da on bude spreman za
18 slučaj da počne i njegovo svedočenje tokom poslednjim sat vremena.

19 G. STEWART: [simultani prevod] Ja nisam spreman da počnem sa
20 ispitivanjem svedoka 629 jer ja sam do sinoć kasno nastojao da vidim čime mogu

21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 da se pozabavim po pitanju svedočenja gospodina Bjelobrka. Jer jednostavno,
2 nastojao sam da ne gubimo na vremenu.

3 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Sa puno reči, gospodine Stewart, Vi
4 kažete da je Vaša priprema bila takva da Vi u ovom trenutku niste spremni s
5 unakrsnim ispitivanjem svedoka 629. To je ono što je najvažnije, jer prvo
6 pokušavam da organizujem raspored rada za danas i sutra.

7 G. STEWART: [simultani prevod] Ja sam samo sada ponudio jedno manje
8 objašnjenje, mislio sam da će Pretresno veće biti zahvalno da čuje to
9 objašnjenje.

10 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Mislim da sada treba da nastavimo sa
11 glavnim ispitivanjem gospodina Bjelobrka i pozivam strane da vide da li postoji
12 mogućnost da se ostvari sporazum koje su zaista suštinski važni delovi izjave
13 gospodina Bjelobrka. I možda nakon razgovora s Odbranom, Tužilaštvo bi moglo da
14 razmotri da li je uopšte cela izjava bila potrebna da bude uvrštena u spis.
15 Dakle, izjava u celosti ili ne, i onda bismo mogli da nastavimo da radimo sa tom
16 manjom izjavom. No nakon što Vi, gospodine Stewart, razgovarate sa gospodinom
17 Krajišnikom, možda biste mogli da razmislite da li ste spremni da počnete s
18 unakrsnim ispitivanjem.

19 Dakle, ja sad samo pozivam strane da razmotre da li postoji mogućnost da
20 se smanji ta izjava, jer ako ona više nije, dakle, u celosti u iskazu, možda
21 neće iziskivati toliko pažnje i možda će biti manje bitno za Vas da ispitujete

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 svedoka unakrsno o nekim delovima. Ja sad ne znam za koje delove Tužilaštvo
2 smatra da su najvažniji u izjavi, ali pokušajte makar da vidite da li može da se
3 ostvari neki dogovor, neko rešenje; dakle, da se s jedne strane smanji izjava, a
4 sa druge strane da se, dakle, na taj način smanji i vreme koje je Vama potrebno
5 za pripremu za unakrsno ispitivanje.

6 Ja ne tražim od Vas da sada odmah odgovorite na to, već Vam samo
7 sugerišem. Želeo bih da čujem da li je moguće da se pronade takvo rešenje jer, u
8 suprotnom, Pretresno veće će morati da donese, naravno, odluku o Vašem zahtevu,
9 gospodine Stewart, a na taj način, dakle, da se odloži unakrsno ispitivanje
10 gospodina Bjelobrka.

11 Vidim da gospodin Krajišnik želi da se obrati Pretresnom veću.

12 G. STEWART: [simultani prevod] Nadam se da gospodin Krajišnik nema ništa
13 protiv toga da ja najpre završim sa onime što sam želeo da kažem.

14 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Prepuštam Vama da to uradite.

15 G. STEWART: [simultani prevod] Vidim da mi gospodin Krajišnik daje reč
16 za sada. Hvala, gospodine Krajišnik.

17 OPTUŽENI: Ja sam predsednik skupštine bio, pa sam davao riječ.

18 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Krajišnik, prevodioci Vas nisu
19 mogli čuti, tako da, ako je to bitno, molim Vas da to ponovite s uključenim
20 mikrofonom. Ako ne, nastavićemo.

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

Prazna stranica umetnuta radi usklađivanja numeracije stranica.

sreda, 10.11.2004.

Predmet br. IT-00-39-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zvučnog zapisa na jeziku regiona, načinjenog tokom sudskog postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na suđenju korišteni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o izvornom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govornik na suđenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti usklađena s transkriptom na engleskom jeziku.

1 G. STEWART: [simultani prevod] Čini se da je komentar bio pozitivan, na
2 osnovu tona glasa zaključujem.

3 Dakle, taj proces identifikacije važnih delova jeste svakako bitan, ali
4 ja sam iznenađen da je izjava, kao takva, u celosti prošla. Iako, da budem
5 iskren, gospodin Hannis mi nije rekao da će to tako biti. Ali ne bih hteo da
6 kažem da sam bio naveden na krivi put. Ali dakle, trebamo da, s jedne strane
7 pokušamo, da identifikujemo jedne delove izjave, dakle, ukoliko to Tužilaštvo
8 želi da uradi, a dok god mi ne znamo koji su delovi izjave koji će potpasti pod
9 pravilo 89(F)...

10 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Dakle, ako nastavimo sada sa glavnim
11 ispitivanjem svedoka, gospodin Hannis će se onda koncentrisati na one delove
12 koje on smatra od suštinske važnosti za argumentaciju Tužilaštva, zar ne?

13 G. HANNIS: [simultani prevod] Da, časni Sude. Ali moram da kažem da sam
14 ja redigovao nekih šest ili sedam paragrafa od ukupnih 68, tako da smo nekih 10%
15 paragrafa izbacili. Tako da smo mi izvesne delove odbacili.

16 G. STEWART: [simultani prevod] Ja sam, pod implikacijom, mislio da
17 cijela ta redigirana izjava, čudio sam se što je to ušlo. Ali kad pogledam šta

18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 je bilo izbačeno, te stvari su uglavnom bile ionako očigledne kao nešto što
2 treba izbaciti.

3 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Sad je pravo pitanje da li da stranama
4 damo priliku da o mom prijedlogu razgovaraju sada ili da prvo nastavimo sa
5 glavnim ispitivanjem gospodina Bjelobrka, a zatim stranama prepustimo da o tome
6 raspravljaju tokom pauze. Šta Vi kažete, gospodine Hannis?

7 G. HANNIS: [simultani prevod] Ja sam u nedoumici. Ja sam planirao svoje
8 glavno ispitivanje na temelju pretpostavke da će ta redigirana izjava biti
9 smatrana dijelom iskaza, a zatim sam se fokusirao na one dijelove za koje sam
10 smatrao da je potrebno da se razjasne. A sada ići dalje a da ne znam šta će ući,
11 a šta neće, mogao bih nešto pogriješiti.

12 S druge strane, da sam znao šta smeta gospodina Stewarta, ja bih se,
13 naravno, pobrinuo da nešto napravim.

14 [Sudije većaju]

15 G. STEWART: [simultani prevod] Ja sam želio dodati još i ovo - kako god
16 ovo da se riješi, kada bih ja sad trebao unakrsno ispitivati oba svjedoka, moj

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 osnovni stav je to da je meni veoma teško. Mada mislim da, čekajući da se vidi
2 koji će biti rezultat ovog što Vi predlažete, dakle, da onda ne mogu dati Vam
3 konačni stav, ali veoma je teško u ovom trenutku procijeniti kako će se
4 situacija riješiti, bar što se tiče gospodina Bjelobrka. U svjetlu svega što se
5 može u takvim razgovorima dogovoriti, ja, u svakom slučaju, jednog od dvojica
6 svjedoka neću moći unakrsno ispitivati, jedan od njih će morati otići iz Haga
7 bez toga.

8 Ja sam, po povratku u Hag, primijetio da je ovaj raspored koji je bio za
9 ovaj tjedan organiziran - meni su telefonski javili da će ubačen biti još jedan
10 svjedok, i to kad sam bio na aerodromu - mislim da je program jednostavno
11 previše nakrcan, nakrcaniji od onog što sam ja mogao shvatiti iz ovih kratkih
12 telefonskih razgovora. Možda je problem bio u komunikaciji, međutim, radi se o
13 sljedećem: sutrašnji svjedok je puno ozbiljniji, značajniji nego što sam ja
14 mogao zaključiti iz razgovora putem telefona. Dakle, takva je situacija. Ja se
15 nisam žalio ranije jer je ovaj problem sa gospodinom Bjelobrkom, koji sam sada
16 uočio puno jasnije... To je još uvijek nešto s čime se može...

17 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] S druge strane - iako Vas razumijem -
18 taj svjedok 629 je bio u podnesku gdje se tražilo da njegov iskaz bude uvršten

19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 primjenom pravila 92bis. Tužilaštvo je na to odgovorilo. Dakle, mislim da je
2 Obrana bila obaviještena o tome.

3 G. STEWART: [simultani prevod] Ko je znao o tome?

4 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Pa, Obrana.

5 G. STEWART: [simultani prevod] Ne, ja nisam. Ja sam bio na aerodromu i
6 neko mi je rekao da dolazi jedan svjedok iz Ključa. To sve što sam ja znao.

7 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Mislim da je to bilo u jednom pismenom
8 podnesku, gospodine Hannis, kada se tražilo uvrštanje materijala prema pravilu
9 92bis.

10 G. HANNIS: [simultani prevod] Da, to je bilo uključeno u materijale
11 vezane za općinu. I ja ne znam kakav razgovor se odvijao između gospođe Loukas i
12 gospodina Stewarta.

13 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Naravno. Mi smo čekali sa našom odlukom
14 dok Obrana nije imala priliku da razgovara o cijeloj toj stvari. Meni je jasno
15 da ste Vi iznenađeni, zatečeni, a sad da li je ta Vaša zatečenost nešto što je
16 razumljivo ili nije, u to neću ulaziti.

17 G. STEWART: [simultani prevod] Ja samo kažem da je ono što je bilo
18 zamišljeno prošli tjedan, što se tiče rasporeda, i što je meni ukratko bilo
19 preneseno, je zapravo nešto što je bilo veoma nakrcano. Ovaj tjedan planiran je
20 veoma nakrcan. Ne ostavlja mi nikakvog vremena.

21 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Nije bila donesena nikakva odluka
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 prošlog tjedna vezano za raspored, dok nismo od gospođe Loukas saznali, naime,
2 da će se prvo posavjetovati s Vama.

3 G. STEWART: [simultani prevod] Da. To je bilo u skladu s onim što je do
4 tada bilo napravljeno, ali mislim sasvim je jasno da ja nisam bio u situaciji da
5 saznam ili komentiram to u većim detaljima. Ja nisam bio daleko, ali vi koji ste
6 bili u Hagu, vi ste tu radili raspored, a ja sam očekivao da će to biti nešto s
7 čim se čovjek može nositi. Ja sam tada na osnovu toga se pripremao, nisam
8 očekivao ovakvo nešto.

9 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Vijeće želi prvo da se nastavi unakrsno
10 ispitivanje gospodina Bjelobrka, a zatim ćemo zamoliti strane da tokom pauze
11 razgovaraju o našem prijedlogu. I, gospodine Hannis, molim da imate na umu, za
12 vrijeme ispitivanja, ovo što sam Vam rekao.

13 G. HANNIS: [simultani prevod] U redu, časni sude. A što se tiče
14 rasporeda i organizacije za svjedoke, ja se nadam da ćemo imati dovoljno
15 informacija do iduće pauze da upoznamo svjedoke s time koji od njih treba ići
16 kući.

17 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Nadam se da hoćete.

18 Molim poslužiteljicu da uvede gospodina Bjelobrka.

19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 G. STEWART: [simultani prevod] Ja sam zaboravio.

2 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Nema veze.

3 G. STEWART: [simultani prevod] Izvinite, gospodine Krajišnik, izvolite.

4 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Ja Vam se moram ispričati, jer sam ja
5 trebao misliti na to, a zapravo vidio sam koji su ljudi prvi na redu, a ne ko
6 želi govoriti.

7 Oprostite, gospodine Krajišnik, izvolite.

8 OPTUŽENI: E, ja se zahvaljujem i samo bih želio da pomognem Sudskom
9 vijeću. Gospodo sudije, pred vama je danas ovde važan svjedok. Vrlo rijedak,
10 koji će imat' priliku da done... dovede Tužilaštvo. Ovde se radi o svjedoku - zato
11 ću vam predložiti nešto - koji se ideološki sla... ne slaže sa mnom, ali koji nije
12 sklon da govori neistinu. On uglavnom je principijelno uvijek govori istinu.

13 Ali u svojoj izjavi, zbog toga što je verovatno zaboravio mnoge stvari,
14 mnogo je rekao pogrešnih stvari. Evo, preda mnom su ovde - sad sam ja kao onaj
15 svjedok juče - ovde su stenogrami koje smo mi skoro dobili sa tih sjednica. I
16 kad bi mi pokazali tome svjedoku stenogram, ja sam uveren, pošto ja njega znam,
17 da on ne bi rekô da to nije tačno. Zato bi šteta bilo da se skraćuje njegova
18 izjava, nego da se pripremi Odbrana - ja sam zahvalan gospodinu Stewartu - jer
19 je ovde srž cijelog našeg konflikta prije početka rata. On može potvrditi mnoge
20 stvari, neovisno što se mi nikad nismo ideološki sla... a... slagali. Al' on će reći
21 jesam li ja glasô za njegovu izjavu il' nisam, je li izašô... izašli srpski
22 poslanici, il' je završena sjednica, je li bilo priprema, i tako dalje. Zato vas
23
24
25
26
27
28
29
30

1 molim, gospodo sudije, prije ćemo mnogo doći do... do rešenja ako ne žurimo i ako
2 se ovaj svjedok dobro prip...pripremi, ispita; ne da se ispita da brani Momčila
3 Krajišnika, nego da se utvrdi istina. Vi ćete imat' poslanike iz SDS-a, al' to
4 su... mogu neko reć' da su oni subjektivni. Al' ovde ćete moć' da utvrdite dvije
5 istine i onda doć' do... do pravog stanja.

6 Zato vas molim... Mi smo imali jutros jedan sastanak kratki, gospodin
7 Stewart, ja i gospođica Čmerić. Za sat vremena ništa nismo mogli da uradimo. Tu
8 su se sve ukrstile stvari i zato, vidite, ja predlažem ovo sve da fotokopira se
9 i da ima i Sudsko vijeće i Tužilaštvo. Jer vi u papirima koje imate u svojoj
10 arhivi imate samo zapisnike, to je kratko, a ovo je stenogram kako je tekla
11 određena sjednica, šta se dešavalo. Sve sam oto /sic/ pregledao. Ja vam tvrdim
12 da ono što on kaže nije tačno, al' on to nesvjesno tako kaže, ne namjerno, osim
13 ako se nije u međuvremenu promijenio, pa ga ja ne znam.

14 I hvala vam što se trudite da dođemo do istine, jer je najbitnije
15 utvrditi šta se desilo u tom zamršateljstvu /sic/ u Bosni i Hercegovini.

16 Izvinite što sam uzeo malo vremena.

17 I zahvaljujem se mome advokatu. Ja sam bio predsednik skupštine, pa sam
18 malo pogriješio. Nekada sam davao i ja riječ, a ja se izvinjajem /sic/, ja nisam
19 u toj danas ulozi.

20 Hvala.

21 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da. Jasno nam je da ste naglasili značaj
22 toga da se u potpunosti unakrsno ispita ovaj svjedok. I to ne samo time što bi
23 mu se postavljala pitanja, nego i time što bi ga se suočilo sa zapisnicima.
24 Uzećemo to, naravno, u razmatranje.

25

26

27

28

29

30

1 Recite mi, ove zabilješke, zapisnici, da li je to nešto što je već na
2 raspolaganju Tužilaštva. Koliko sam ja shvatio, gospodin Krajišnik očekuje da će
3 svjedok odmah prihvatiti ako postoji razlika između njegovog sjećanja i onog što
4 je navedeno u zapisniku. Međutim, to bi se čak moglo u jednoj meri riješiti
5 unaprijed, prije nego što počinje svjedočenje svjedoka, da je to bilo predočeno
6 Tužilaštvu, naime, taj materijal o kojem govori gospodin Krajišnik.

7 Sad pitam gospodina Stewarta, da li su te stenografske zabilješke sa
8 skupštine, da li su one bile proslijeđene?

9 G. STEWART: [simultani prevod] Ja ih još nisam pročitao, jer one još ne
10 postoje na engleskom.

11 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Aha, sada razumijem. Možda je poneki put
12 bolje to dati Tužilaštvu jer ćete tako dobiti /?verziju na engleskom što je
13 prije moguće/.

14 Izvolite, gospodine Krajišnik.

15 OPTUŽENI: Ja samo da pomognem. Tužilaštvo je dostavilo zapisnike, to su
16 tri stranice određene sjednice. Ovo su stenogrami koje sam mi, naša /sic/
17 istražni tim dobio direktno iz Bosne i Hercegovine, iz Skupštine. I dobro bi
18 bilo da to ima na raspolaganju i Sudsko vijeće i Tužilaštvo. A normalno, ja
19 koristim... ja nemam pravo, zapravo ne želim da koristim to pravo, dobro bi bilo
20 da prvo pogleda moj advokat. Al' ovde ćete sve utvrditi, istinu šta se dešavalo
21 u Bosni. U zapisnicima ne možete utvrditi. Osim ako Tužilaštvo ima, a nije nam

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 dostavilo. Dostavilo je zapisnike a ne stenograme.

2 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Ne znam kakva je situacija, da li je
3 Tužilaštvo smatralo samo ove tri stranice relevantnim.

4 G. HANNIS: [simultani prevod] Časni Sude, ja ne znam koji dio zapisnika
5 sa skupština Bosne i Hercegovine imamo kod sebe. Što se tiče Skupštine Republike
6 Srpske, mi imamo puno veću kompilaciju materijala. Međutim, što se tiče perioda
7 prije oktobra 1991., mislim da nemamo jako puno.

8 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da sad ne razgovaramo o tome šta je u
9 spisu a šta nije. Prepustićemo stranama da razmotre ovo o čemu je govorio
10 gospodin Krajišnik.

11 Molim sada poslužiteljicu da uvede gospodina Bjelobrka u sudnicu.

12 [Svedok je ušao u sudnicu]

13 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Dobar dan. Dakle, dobar dan, gospodine
14 Bjelobrk.

15 SVEDOK: Dobar dan svima.

16 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Prvo Vam se želim ispričati što ste
17 morali ovako dugo čekati. Morali smo raspraviti jedno proceduralno pitanje,
18 trebalo nam je dosta vremena da to riješimo.

19 Gospodine Hannis, možete nastaviti.

20 G. STEWART: [simultani prevod] Primijetili smo da je svjedok donio neke
21 materijale sa sobom.

22 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] A da. Gospodine Bjelobrk, ja ne vidim
23 što je to na Vašem stolu, to se od ovog monitora ne vidi. Međutim, ako imate
24 bilo šta od materijala, to ne držite onda pred sobom. Ako Vam je potrebno da

25

26

27

28

29

30

1 nešto od toga provjerite, da pogledate, onda nam, molim Vas, recite, recite u
2 vezi s čime, a mi ćemo onda donijeti odluku da li je to nešto što je primjereno
3 ili nije.

4 Možete nastaviti, gospodine Hannis.

5 G. HANNIS: [simultani prevod] Svjedok je imao primjerak svoje izjave.

6 SVEDOK: BORO BJELOBRK [nastavak]

7 Ispituje g. Hannis: [nastavak]

8 [Tužilac ispituje putem prevodioca]

9 P: Gospodine Bjelobrk, kada smo jučer prekinuli sa radom, ja sam Vam
10 postavljao pitanja u vezi sa...

11 G. STEWART: [simultani prevod] Samo za zapisnik, želim reći da je tu
12 više nego njegova izjava.

13 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Stewart, toga sad više nema na
14 stolu, možda samo još jedan list. U svakom slučaju, možemo sada nastaviti.

15 G. HANNIS: [simultani prevod]

16 P: Gospodine, Vi ste pričali o jednoj situaciji u Skupštini kada je Vaša
17 stranka pokušala da stavi jednu točku na dnevni red. Molim Vas, razjasnite nam
18 kako su stvari funkcionirale u Skupštini Bosne i Hercegovine 1991. godine. Kao
19 prvo, koliko je otprilike bilo poslanika u cijeloj Skupštini? Da li znate taj
20 broj?

21 O: Naravno, govoriću po sjećanju, al' mislim da neću puno pogriješiti. U
22 Skupštini je bilo oko 240 poslanika, negdje oko 80% tog broja su činili

23

24

25

26

27

28

29

30

1 poslanici tri nacionalne stranke; ostalo su činile partije, recimo, većinski
2 opozicione prevenijencije.

3 P: I da bi onda neka odluka ili neki zakon da bi izašao pred Skupštinu,
4 tj. da bi se to u Skupštini prihvatilo, koliki je postotak poslanika trebao da
5 se složi sa nekim prijedlogom?

6 O: Većinski sistem odlučivanja je bio, 51%. Bilo je nekoliko p...
7 specijalnih pitanja za koja se dra... tražila druga kvalifikaciona većina. Ali
8 posebno procesna pitanja, kao što je usvajanje dnevnog reda ili tok rada
9 Skupštine se rješavalo većinskim sistemom glasanja.

10 P: A ako sam dobro shvatio, unutar Skupštine su postojala još dva
11 zasebna tijela. Molim Vas, možete li nam objasniti koja je bila razlika između
12 ta dva tijela?

13 O: Da. Postojala su dva doma, nešto što, recimo, asocira na zapadni
14 sistem, kao gornji i donji. Postojalo je, dakle, Vijeće građana, kao
15 predstavničko tijelo, i postojalo je Vijeće opština. Vijeće... u... poslanik u
16 Vijeću građana se pos... o... postajao izborom sa partijskih lista, a za učešće u
17 Domu naroda bila je direktna kandidatura pojedinih imena i prezimena iza kojih
18 su, recimo, stajale stranke.

19 P: A kakva je bila situacija za Vijeće općina?

20 O: Dakle, za... V...Vijeće opština je, čini mi se, brojalo 105 ili 110 -
21 dakle, odgovaralo je broju opština u Bosni i Hercegovini - i iz svake opštine je
22 bio biran po jedan poslanik. Dosta približni dnevni redovi su razmatrani i na
23 jednom i na drugom vijeću. Za jedan broj pitanja je postojao majoritet rasprave
24 na Vijeću građana, inače vrlo često se raspravljalo o istim tačkama dnevnog reda
25 i na Vijeću naroda i... i u predstavničkom vijeću. Takođe, u... za neke velike

26

27

28

29

30

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

Prazna stranica umetnuta radi usklađivanja numeracije stranica.

sreda, 10.11.2004.

Predmet br. IT-00-39-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zvučnog zapisa na jeziku regiona, načinjenog tokom sudskog postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na suđenju korišteni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o izvornom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govornik na suđenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti usklađena s transkriptom na engleskom jeziku.

1 debate postojala je poslanička mogućnost, i korištena je, takozvanih zajedničkih
2 sjednica oba doma.

3 G. STEWART: [simultani prevod] Gospođa Čmerić me upozorila da je došlo
4 do problema sa prijevodom. "Vijeće naroda", to se vidi na strani 22, red 9 -
5 trebalo je zapravo pisati "Vijeće općina", tako je, čini se, rečeno u odgovoru.
6 Na kraju smo završili sa tri vijeća, sa pogrešnim brojem vijeća. Ne znam da li
7 je takvo tijelo stvarno postojalo, to vijeće naroda.

8 G. HANNIS: [simultani prevod]

9 P: Gospodine Bjelobrk, da razjasnimo stvar: postojala su samo dva
10 vijeća, zar ne?

11 O: Samo dva.

12 P: Vijeće građana i Vijeće općina?

13 O: Da.

14 P: U paragrafu 25 Vaše izjave - ako želite da pogledate taj dokument i
15 provjerite nešto, možete zatražiti da to Vama predamo.

16 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Hannis, više ne trebate
17 paragraf 22?

18 G. HANNIS: [simultani prevod] Ne, ja ću se vraćati na njega.

19 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] U redu. Shvatio sam. Možete nastaviti.

20 G. HANNIS: [simultani prevod] Ja ću sa pitanjem početi sad, dok Vam još
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 donose ovu izjavu.

2 P: Vi ste tu objasnili pred-parlamentarnu proceduru. Govorili ste o
3 Kolegijumu Skupštine. Možete li mi objasniti kako je to tijelo funkcioniralo i
4 šta je ono bilo?

5 O: Kolegij je u osnovi bilo konsultativno v... tijelo predsjednika
6 Skupštine, koje su sačinjavali predsjednik Skupštine, potpredsjednik i šefovi
7 klubova poslanika. Klubovi su egzistirali čim su bila više od tri poslanika i
8 imali su za namjeru da naprave prethodne organizacione i operativne dogovore,
9 mada se često pokušavalo da to postanu sužena mjesta političkih dogovora. Dakle,
10 dio atmosfere opstrukcije o kojoj sam govorio juče se *de facto* formulisao u tom
11 kolegiju. Mada je poslije donešena jedna... jedan dogovor tri nacionalne stranke
12 da, kada se konstituiše dnevni red, da mora postojati saglasnost šefova klubova
13 te tri stranke. Ostali se uopšte nisu pitali. S tim što, naravno, svakom
14 poslaniku je ostala poslanička mogućnost da neposredno po otvaranju sjednice
15 kandiduje pitanje koje želi da se razmotri na skupštini.

16 P: Osim tri nacionalne stranke, recite koliko je još stranaka bilo u
17 Skupštini BiH u to vrijeme, a koje su bile dovoljno velike da imaju Klub
18 poslanika i člana u Kolegiju.

19 O: Sad stvarno govorim po sjećanju. Mislim da su bile još tri ili čet'ri
20 partije. To su bile SDP, reformisti, nisam siguran da l' je Liberalna stranka
21 imala Klub poslanika. I tu se negdje završava broj. Naravno, sad se pozivam na
22 sjećanje.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Želim da se sada na trenutak vratimo na paragraf 22. Jučer ste nam
2 rekli da je jedna stavka koju je Vaša stranka željela da se stavi na dnevni red,
3 da se to odnosilo na ekvidistancu Bosne sa Hrvatskom i Srbijom; da li sam u
4 pravu?

5 O: Da. Postojala je, do ljeta 1991., čitava serija razgovora
6 predsjednika republika. Povod za naš prijedlog u Skupštini je bio neuspješan
7 sastanak u Splitu - dakle, u ta doba posljednji iz te serije - i želeći da
8 ponudimo rješenje koje će ići ka kompromisu i demokratskom razrješenju
9 situacije, ponudili smo jednu skupinu stavova kojim smo željeli deklarirati
10 poziciju Bosne i Hercegovine u tim pregovorima.

11 P: Prvi korak da bi nešto takvo bilo prihvaćeno od strane Skupštine je
12 bilo da se takva stavka stavi na dnevni red, zar ne?

13 O: Da, naravno. I formalni predlagač osnovnog dnevnog reda Skupštini je
14 predsjednik Skupštine - to je tako uređeno i Zakonom o Skupštini i Poslovníkom o
15 radu Skupštine - što praktično znači da u nekoj prethodnoj proceduri treba
16 lobirati predsjednika Skupštine da se to desi. I mi smo izašli, naravno, s tim
17 prijedlog da se jedan... jedan takav materijal razmatra na zasjedanju Skupštine.

18 P: A nakon što je to predočeno predsjedniku Skupštine, koji je sljedeći
19 korak? Da li je onda stvarno samo na njemu da donese odluku, ili neka veća grupa
20 o tome glasa? Šta se radi?

21 O: Ne, ne. On... on je oficijelni predlagač, a s... d... poslanici Skupštine
22 glasanjem prihvataju ili ne prihvataju prijedlog, koji u međuvremenu može biti
23 promijenjen, dopunjen, intervencijom ostalih poslanika. Dakle, u konačnom, pored
24
25
26
27
28
29
30

1 predsjednika Skupštine, koji ima startno pravo predlaganja dnevnog reda, to
2 pravo su u... u... u toku otvaranja zasjedanja imali i svi poslanici. Prema tome, na
3 ovu skupštinu se išlo sa prijedlogom SDP-a, i to je predsjednik tad i prihvatio,
4 da se raspravlja o... o tome. Međutim, stvar je zapela u samoj raspravi, da l' će
5 to poslanici podržati ili neće podržati.

6 P: Na kakve ste sve prepreke naišli? Šta se dogodilo?

7 O: Dakle, u toj polemici - u najkraćem - da l' će se taj naš prijedlog
8 stav... raspravljati u okviru dnevnog reda ili ne, poslanici SDS-a su napustili
9 zasjedanje, poslije duge i, po mom sudu, vrlo mučne rasprave. Gospodin Krajišnik
10 je ostao na zasjedanju i rukovodio daljnjim tokom zasjedanja, i glasao je takođe
11 da se ta tačka stavi za dnevni red, za razliku od svih drugih poslanika SDS-a.
12 Kada je ona došla na red, bila predmet rasprave, sastav Skupštine je bio na
13 granici kvoruma. Dakle, tačno nas je bilo onoliko koliko čini kvorum Skupštine,
14 odnosno svi prisutni poslanici tog trenutka su bili tačno broj koji je trebao da
15 glasa - recimo, "za" - da biste dobili legitimnu odluku.

16 Međutim, kod krajnjeg čina, gospodin Krajišnik je jedini glasao protiv,
17 dok su svi preostali poslanici a... glasali za. Vrlo taj mučan, da kažem, utisak
18 je bio iz jednog prostog razloga. Ako se već radi o političkoj demonstraciji
19 koju su poslanici SDP-a manifestovali izlaskom sa zasjedanja, gospodin Krajišnik
20 je ostao. Drugim riječima, bilo je prirodno da očekujemo demokratsko
21 sučeljavanje mišljenja oko toga, a ne takve manifestacije. Međutim, znao je
22 ustvari da je on taj preostali glas koji može da zatvori potpuno proces, i to se
23 na kraju i desilo.

24 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Dozvolite da Vam ja postavim nekoliko
25
26
27
28
29
30

1 pitanja vezano za ovaj paragraf 22. U svojoj izjavi, a i u svom iskazu ste nam
2 pričali o tome kako je gospodin Krajišnik opstruirao. Želim postaviti sada
3 nekoliko pitanja. Da li smatrate da to što gospodin Krajišnik nije otišao sa
4 /?iz/ Skupštine, nego što je ostao, da je to već bio jedan čin opstruiranja?

5 SVEDOK: Ne, ne smatram. On je poslanički izuzetno korektno obavljao svoj
6 predsjednički dio funkcije. Dakle, on je bio predsjednik Skupštine, držao se
7 poslovnika, održavao red skupštine i tok skupštine. Međutim, onaj radni dio, za
8 koji svaki poslanik nosi o...

9 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Samo trenutak.

10 SVEDOK: *Sorry, sorry.*

11 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Moje sljedeće pitanje. Po Vašem
12 mišljenju, da li je gospodin Krajišnik trebao glasati protiv usvajanja te tačke
13 na dnevni red?

14 SVEDOK: Pa, ako je već stanovište svih poslanika iz tog kluba poslanika
15 bilo takvo da su i napustili sjednicu, bilo je prirodno očekivati da se i on ne
16 slaže s time. Dakle, iz te dvostrukosti ja i vidim manipulaciju.

17 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] U redu. Da je sprečio usvajanje te tačke
18 na dnevni red, da li biste Vi to smatrali doprinosom demokratskom procesu u
19 Skupštini?

20 SVEDOK: Da je spriječio, ne bi' to uopšte smatrao d...doprinosom
21 demokratskom razvoju. Jer svako sprečavanje d... bilo koje demokratske debate ne
22 vidim da je demokratski čin. Ali potpuno mi je nelogično, dakle, on je *primus*
23 *inter pares* Skupštine, ali je takođe i član Kluba poslanika SDS-a, koji je
24 ranije definisao s...svoj stav činom izlaska sa skupštine.

25 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da Vas zaustavim. Sledeće pitanje. Da li
26 ste onda mogli da očekujete da gospodin Krajišnik, koji je bio član SDS-a, glasa
27 za predlog kojem se stranka SDS protivila?

28
29
30

1 SVEDOK: Nijednog trenutka to nisam očekivao.

2 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da li ste razmatrali mogućnost da
3 odgovornost gospodina Krajišnika, u svojstvu predsjednika Skupštine, da bi on
4 smatrao, dakle, na osnovu te svoje odgovornosti da nije odgovarajuće da spreči
5 stavljanje na dnevni red i da na taj način spreči da se o tome uopšte kasnije
6 razgovara u Skupštini, a da istovremeno, kao član SDS-a, da je bilo odgovarajuće
7 da on ne glasa za to nakon što se u Skupštini obavi rasprava o tom pitanju.

8 SVEDOK: Ako sam dobro razumio Vaše pitanje, a... moje je demokratsko
9 razumijevanje - idem za tim - da svaki predsjednik skupštine, svaki
10 parlamentarac vrlo tolerantno dozvoli raspravu o bilo kojoj poslaničkoj ideji. I
11 takođe, na kraju rasprave da svaki poslanik po svojoj političkoj ili slobodnoj
12 volji glasa za ili protiv neki prijedlog /sic/. Ovdje se radilo o manipulaciji da
13 li uopšte nešto može doći na dnevni red ili ne. Dakle, ista politička volja
14 kojoj je pripadao i gospodin Krajišnik je demonstrativno napustila sjednicu u
15 vrijeme odlučivanja o dnevnom redu.

16 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da li bi ishod bio drugačiji da su oni
17 ostali i glasali protiv toga?

18 SVEDOK: Ja sam siguran da ne bi bio ishod drugačiji. Ne radi se o tome.
19 Ali bi imali bar demokratski, da kažem, punoću. Jedni drugima bi rekli šta
20 mislimo, i u tom smislu čuli eventualno drugačija razmišljanja, pa tražili
21 sljedeći korak. Ali kada vi napuštate jedno mjesto gdje treba da... demokratski da

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 odlučujete, onda nema š...šansi na drugi korak.

2 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da li sam Vas onda dobro razumeo da
3 biste Vi voleli da ste čuli stav onih članova, dakle poslanika koji su napustili
4 Skupštinu, i da bi to onda bio doprinos demokratskoj raspravi?

5 SVEDOK: Naravno, jer bi cijela javnost imala, da kažem, sve moguće
6 poglede pred sobom, i takođe bi v... svi sudionici Skupštine mogli da vode računa
7 i o mišljenjima onih drugih koji su to /nerazgovetno/.

8 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Dakle, Vi ste shvatili da je činjenica
9 da su poslanici stranke SDS, kad su napustili Skupštinu, Vi ste smatrali da je
10 to čin manipulacije u jednoj demokratskoj raspravi. Da li sam Vas ispravno
11 razumeo?

12 SVEDOK: Pa, bio je, prije svega, čin manipulacije predsjednika
13 Skupštine. Dakle, o...on ima dva kapaciteta: jedno je predsjednik Skupštine, radi
14 po poslovniku, po Zakonu o Skupštini, ali takođe je i poslanik, kao i svi drugi,
15 kao i njegove k...kolegice i kolege iz Kluba poslanika SDS-a. I p... onda se
16 pokazuje kao dvostruka ličnost.

17 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da li hoćete da kažete da je on trebao
18 da ode ili je trebao da ostane? Da li je trebao da ode sa drugima ili je, pak,
19 trebao... dakle, da ode sa drugima ili da ostane u Skupštini?

20 SVEDOK: Trebali su svi da ostanu i da vode raspravu.

21 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] U redu. Jasno mi je da druge poslanike
22 krivite zato što su otišli sa sednice.

23 Moje sledeće pitanje je: da li je gospodin Krajišnik mogao, na neki
24 način, da ih privoli da ostanu? Da li je imao bilo kakve mogućnosti, ovlašćenja

25

26

27

28

29

30

1 da to učini? Dakle, da ih spreči da odu?

2 SVEDOK: Nekih posebnih ovlaštenja... koliko ja znam pravila igre unutar k...
3 bilo kog poslaničkog kluba, osim nekih ličnih autoriteta, ne postoje posebne
4 privilegije ili po...posebna ovlaštenja koja može pojedinac da ima prema ostalim.
5 Ali polazim od toga da autoritet predsednika Skupštine, s jedne strane, zatim
6 autoritet jednog od rukovodilaca SDS-a je u svakom slučaju i od njega tražio
7 veći stepen odgovornosti da se obezbjedi demokratska rasprava o stvarno izuzetno
8 važnom pitanju u ta doba.

9 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da li Vam je poznata neka činjenica koja
10 bi pokazala da je gospodin Krajišnik ohrabrivao poslanike SDS-a da odu?

11 SVEDOK: Ta mi činjenica nije poznata, jer ja nisam radio o... to su obično
12 zatvorene sjednice klubova, svakog od klubova, i ne znam šta su radili na tom
13 klubu. Al' imam drugi red činjenica za ovu tvrdnju. Javnost je, pomalo čak sa
14 duhovitošću, objašnjavala česte pauze u Skupštini i govorila da je Skupština
15 sadržana od pauza. Pauze su bile instrument kojim se, s jedne strane, usporavao
16 rad Skupštine, s druge strane uvodila nova pitanja kojim se ionako postojeća
17 situacija dalje komplikovala.

18 *Sorry.*

19 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] To su komentari opšte prirode, ali bih
20 ja želeo da se koncentrišemo na primer, a ako je potrebno, preći ćemo i na druge
21 teme.

22 Da li sam Vas ispravno razumeo da kažete da su članovi SDS-a trebali da

23
24
25
26
27
28
29
30

1 ostanu na sednici Skupštine, jer je bio potreban njihov doprinos demokratskoj
2 raspravi; dakle, kako bi se na odgovarajući način ostvarivala demokratija?
3 Dakle, to je prvo. A da li sam Vas, takođe, ispravno razumeo da kažete da
4 gospodin Krajišnik nije imao ovlašćenja da spreči da drugi poslanici iz stranke
5 SDS odu? Da li sam Vas, dakle, do sada ispravno razumeo? Ako jesam, onda ću
6 nastaviti dalje.

7 SVEDOK: Prvo, dobro ste me razumjeli. A drugo, ne znam ni za kakva
8 posebna ovlaštenja gospodina Krajišnika, osim objektivno autoriteta funkcije
9 koju je obavljao.

10 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Na osnovu svih Vaših odgovora, da li sam
11 ispravno razumeo da ste Vi očekivali da će gospodin Krajišnik iskoristiti svoj
12 uticaj kako bi sprečio poslanike iz SDS-a da odu? Da li je to ono što ste Vi u
13 tom trenutku očekivali od njega? Da li ste Vi smatrali da bi u tom trenutku to
14 bio mudar čin predsjednika u Skupštini?

15 SVEDOK: Da. Da, to smo očekivali.

16 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] U 22. paragrafu navodite primer na koji
17 način je on ostvarivao svoja ovlašćenja i to opisujete, navodite kao primer
18 opstrukcije. Primer opstruisanja koji je ovde naveden se sastoji u tome što on
19 nije, kako ste Vi smatrali, zauzeo mudar čin /?stav/ da ohrabri predstavnike
20 SDS-a da ostanu na sednici Skupštine?

21 SVEDOK: Da.

22 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Hvala Vam na odgovorima.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Izvolite nastavite, gospodine Hannis.

2 G. HANNIS: [simultani prevod] Hvala, časni Sude.

3 P: Gospodine Bjelobrk -

4 G. HANNIS: [simultani prevod] Želeo bih da sada poslušamo jedan
5 presretnuti razgovor. Molim da mu se dâ dokazni broj predmeta. To je razgovor od
6 28. juna 1991. godine. Gospodin Bjelobrk ga je poslušao pripremajući se za svoje
7 svedočenje. Ja bih želeo, časni Sude, da poslušamo tri dela ovog razgovora. Prvi
8 segment počinje na prvoj stranici engleskog transkripta, u drugoj rubrici od
9 dna, kada govori gospodin Karadžić. A na B/H/S-u to je na prvoj stranici,
10 otprilike na sredini stranice. To je ova prva veća rubrika, gde govori gospodin
11 Karadžić i taj segment traje otprilike nekih minut vremena.

12 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da li je ovo prvi put da ovo čujemo?

13 G. HANNIS: [simultani prevod] Da. Predlažem da se celom snimku dâ jedan
14 broj, a mi ćemo slušati zasebne delove.

15 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Kažete... dakle, ovo imamo u obliku CD-
16 ROM-a ili...?

17 G. HANNIS: [simultani prevod] Da.

18 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Molim da se za CD-ROM dâ broj, a
19 pojedinačni delovi će imati taj isti broj sa "A", "B" i "C". A prevod će zatim
20 biti broj "A.1" ili "B.1", i tako dalje.

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 GĐA SEKRETAR: [simultani prevod] Za zapisnik, pre nego što počnemo.
2 Dakle, imate samo ovo...
3 G. HANNIS: [simultani prevod] Imate verziju na B/H/S-u i na engleskom. I
4 engleska verzija će biti B.1.
5 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da. A broj za CD-ROM?
6 GĐA SEKRETAR: [simultani prevod] To će biti P395.
7 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Dakle, prvi deo će biti P395A i A.1 za
8 engleski prevod. Izvolite, nastavite.
9 G. HANNIS: [simultani prevod] Hvala.
10 [Sluša se presretnuti razgovor]
11 "Radovan KARADŽIĆ: Sinoć, onaj, mi smo izašli iz Skupštine. Mi smo
12 briljantnu pobjedu u Skupštini juče prošli, čitavu. A to je... to je bilo
13 briljantno šta su naši poslanici radili na... na fonu Jugoslavije, ustavnosti,
14 zakonitosti - pa to je... SDA je zanijemio bio, nije... tri njihova čovjeka nisu
15 izašla. HDZ je morao da se legitimiše da... da se traži čak priznavanje Slovenije
16 i Hrvatske. Budalaštine. Mi vodimo igru i odjednom dolazi teleks da oni tamo... On
17 je zaista lud čovek.
18 Slobodan MILOŠEVIĆ: Dobro, ali vi treba da kažete da ste... nema veze, i
19 da s...
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

Prazna stranica umetnuta radi usklađivanja numeracije stranica.

sreda, 10.11.2004.

Predmet br. IT-00-39-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zvučnog zapisa na jeziku regiona, načinjenog tokom sudskog postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na suđenju korišteni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o izvornom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govornik na suđenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti usklađena s transkriptom na engleskom jeziku.

1 Radovan KARADŽIĆ: Ne, rekli smo mi da je to samo za slučaj da... da s... da
2 se raspadne ustavnopravni sistem. Dok postoji Ustav, mi ćemo ga poštovati i mi
3 ćemo bit' poslednji koji će ga kršiti.

4 Slobodan MILOŠEVIĆ: Da, da.

5 Radovan KARADŽIĆ: Tako da smo mi tu stvar izveli tako. Mada je, mislim,
6 to...

7 Slobodan MILOŠEVIĆ: A što ste se rasturili?

8 Radovan KARADŽIĆ: Pa, rasturili smo se jer koalicija pokušava da progura
9 svoje stvari. Nisu htjeli da se izjasne o Sloveniji i o Hrvatskoj. Krajišnik im
10 je takvu zamku postavio da kako god glasaju nije im valjalo. Ako osude, dolaze u
11 teškoće sa z... njihova koalicija, a ako ne osude, dolaze u teškoće jer su... jer ne
12 osuđuju. A Izetbegović je jednu vrlo lukavu stvar n... šest predloga stavio i,
13 ovaj, u prva dva... prva dva stava toga predloga je da se priznaje, iako jeste
14 malo jednostrano. Čovek pravnik, pravnik koji kaže da je malo jednostrano. Ali...
15 ali ipak legalno.

16 Slobodan MILOŠEVIĆ: Da.

17 Radovan KARADŽIĆ: A onda su naši izašli i taj nije usvojen, njegova...
18 njegovi predlozi su propali. Za jedan glas su izgubili. On je izgubio za jedan
19 glas.

20 Slobodan MILOŠEVIĆ: /nerazgovetno/ ...to čudno, to znači nisu glasali samo
21 naši, nego i drugi.

22 Radovan KARADŽIĆ: Da, da, glasali su, uzdržali su se reformisti. A ne,
23 Krajišnik to mudro postavi, on postavi... zavisi kako se pitanje postavi. Kako se,

24

25

26

27

28

29

30

1 ovaj, predlog formuliše. Ako se formuliše "za", treba mu 121 glas.
2 Slobodan MILOŠEVIĆ: Da, da."
3 G. HANNIS: [simultani prevod]
4 P: Gospodine Bjelobrck, da li se ovo odnosi na onaj događaj o kojem ste
5 Vi govorili ili je, pak, reč o nečemu drugom?
6 O: Da, odnosi se na taj događaj.
7 G. HANNIS: [simultani prevod] Ne znam kada nameravate da pravimo pauze.
8 Imam još dva isečka. Imam jedan i traje dva minuta...
9 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Obično imamo pauzu nakon sat i po
10 vremena. Dakle, u 15:45h.
11 G. HANNIS: [simultani prevod] Mislím da onda imamo vremena za još dva
12 isečka. Dakle, ovaj drugi deo počinje na trećoj stranici engleskog prevoda, to
13 je osma rubrika dole. A u verziji na B/H/S-u to je na trećoj stranici i to je
14 šesta rubrika. Oprostite, pogrešio sam. Dakle - da, treća stranica, šesta
15 rubrika. Počinje sa rečima gospodina Karadžića.
16 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da, zatamnjeno je u našim primjercima,
17 tako da nema potrebe da brojite. Izvolite, nastavite.
18 [Sluša se presretnuti razgovor]
19 "Radovan KARADŽIĆ: Ovde sinoć nije prošo Markovićev moratorij jer, da
20 smo mi ostali, možda bi prošao. Ali ja nisam bio načisto da li je to dobro ili
21 nije.
22 Slobodan MILOŠEVIĆ: Da.
23 Radovan KARADŽIĆ: Pa smo mi zbog svojih stvari, zbog toga što se nisu
24 izjasnili, izašli ranije i ostavili reformiste same, a onda su reformisti,
25
26
27
28
29
30

1 pošto to nije izašlo, naljutili se pa izašli i oni. Tako da su ostali samo HDZ i
2 SDA. Komunisti su jutros rano izašli... jučer ujutru rano izašli, i sad smo
3 ogoljeli tu koaliciju da je ona sama sebi dovoljna, da ona...

4 Slobodan MILOŠEVIĆ: Može nikako da zaseda.

5 Radovan KARADŽIĆ: Molim? Ne može, ne može. Ne može sada, ne može. N... sad
6 ćemo mi da diktiramo hoćemo se vratit' u Skupštinu ili nećemo.

7 Slobodan MILOŠEVIĆ: Da, da, da.

8 Radovan KARADŽIĆ: A Krajišnik je briljantan, to nema... to ne može niko
9 da, to je opšta... on je junak dana. To je televizija prenosila. On je u Bosni
10 junak dana. Bukvalno je držao Skupštinu u svojim rukama.

11 Slobodan MILOŠEVIĆ: Da, da. Odlično. Odlično. Jebeš zemlju koja Bosne
12 nema.

13 Radovan KARADŽIĆ: Da, da. Ne... ne može zemlja bez Bosne nikako.

14 Slobodan MILOŠEVIĆ: [smeh]

15 Radovan KARADŽIĆ: Mi to ne damo."

16 G. HANNIS: [simultani prevod] Časni Sude, ukoliko Obrana nema prigovora
17 na to /?nemam ni ja/.

18 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Stewart, prevodioci su dali
19 jednu sugestiju. Dakle, "Ne može zemlja bez Bosne nikako."

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 G. STEWART: [simultani prevod] Slažemo se s ispravkom.

2 G. HANNIS: [simultani prevod] Hvala.

3 P: Gospodine Bjelobrk, da li znate o kom se to Markovićevom moratorijumu
4 radilo?

5 O: Ne mogu se sjetiti o kom se Markovićevom moratoriju radi.

6 P: Poslednji deo koji bih želeo da poslušamo, to je na šestoj stranici
7 engleske verzije, a i u verziji na B/H/S-u takođe na šestoj stranici. I ovaj deo
8 traje minut.

9 [Sluša se presretnuti razgovor]

10 "Slobodan MILOŠEVIĆ: Ovdje Durakovićevi...

11 Radovan KARADŽIĆ: Pa tu je... oni su or... očajni.

12 Slobodan MILOŠEVIĆ: Pa, jesu oni glasali za Izetbegovića?

13 Radovan KARADŽIĆ: Ne, oni su izašli juče ujutru.

14 Slobodan MILOŠEVIĆ: Pa ja.

15 Radovan KARADŽIĆ: Jer su oni htjeli da nametnu rezoluciju o... mimo
16 dnevnog reda rezoluciju o ne... o nepo... nedjeljivosti Bosne.

17 Slobodan MILOŠEVIĆ: Da.

18 Radovan KARADŽIĆ: To je *out of context* potpuno, nema konteksta tu

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 nikakvog.

2 Slobodan MILOŠEVIĆ: /nerazgovetno/ Oni su hteli da pokupe neki poen

3 potpuno u...

4 Radovan KARADŽIĆ: Jeste, jeste.

5 Slobodan MILOŠEVIĆ: ...nevreme.

6 Radovan KARADŽIĆ: Hajdučki, onako, hteli da pokupe... Onda smo mi i...izveli

7 izvanrednu igru i po... Krajišnik je prekinuo sjednicu i rekô da je za njega i

8 najmanji klub poslanika, od dva poslanika, vrlo važan i da neće da radi ako...

9 mora Skupština da se odluči da l' da se radi bez jedne stranke.

10 Slobodan MILOŠEVIĆ: Da, da.

11 Radovan KARADŽIĆ: To mi sebi kupujemo pravo da kad mi izađemo ne može da

12 se radi.

13 Slobodan MILOŠEVIĆ: Da, da.

14 Radovan KARADŽIĆ: Ja mislim da bi ovo moglo. Ako oni prihvate to, onda...

15 onda se to može prihvatiti, pod uslovom, naravno, da on kaže da će se

16 pridržavat' ustava.

17 Slobodan MILOŠEVIĆ: Da, da. Hoću, sad ću ja to... sad ću ja to da... da

18 pokušam da... da to..."

19 G. HANNIS: [simultani prevod]

20 P: Gospodine Bjelobrč, da li možete da nam kažete koji je to Duraković o

21 kome se ovde govori?

22 O: Duraković je predsjednik partije čiji sam ja član tada bio, a ja sam

23 im jedan od ovih hajduka, kako su ovdje nominirani, u transkriptu.

24 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Molimo Vas da ponovite kraj svog

25 odgovora jer Vas prevodioci nisu čuli.

26

27

28

29

30

1 SVEDOK: Duraković je predsednik partije čiji sam član tada bio, a ja sam
2 jedan od hajduka, kao što je nominirano u transkriptu.

3 G. HANNIS: [simultani prevod]

4 P: Gospodine Bjelobrck, kao poslanik u Skupštini, da li ste stekli
5 mišljenje o gospodinu Krajišniku kao predsedniku Skupštine kad je reč o njegovoj
6 mogućnosti da vrši uticaj na članove Skupštine koji su iz njegove stranke? Molim
7 Vas, odgovorite sa "da" ili "ne".

8 O: Da.

9 P: A koje je Vaše mišljenje po tom pitanju?

10 O: Predsednik Skupštine je imao u... ključnu odgovornost da s...stvori
11 uslove da radi Skupština u punom kapacitetu, što će reć' da primjenjuje čitav
12 niz tehnika kojim će omogućiti p... taj puni rad, uključujući i tehnike, da kažem,
13 odlaganja za sat-dva, dok se ne stvore uslovi, i tako dalje. A ne samo koristiti
14 situaciji da jedni odlaze, a da on proglasi da nema mogućnosti da Skupština
15 zasjeda, kao što se to iz ovog transkripta odlično vidi, da je to i namjera.

16 P: A da li ste imali mišljenje o tome u kojoj meri je on poznavao
17 poslovnik o radu Skupštine, budući da se to odnosilo na njegov posao, dakle,
18 predsednika Skupštine?

19 O: Mislim da je veoma dobro poznavao poslovnik.

20 G. HANNIS: [simultani prevod] Časni Sude, imam još jedan kraći

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 presretnuti razgovor koji bih želeo da poslušamo pre pauze.

2 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da, ako to možete u narednih šest
3 minuta.

4 G. HANNIS: [simultani prevod] Da. Molim da se dâ broj dokaznog predmeta.
5 Reč je o razgovoru od 13. avgusta 1991.

6 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da li je to na onom istom CD-u?

7 G. HANNIS: [simultani prevod] Ne, na jednom drugom.

8 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Onda će to biti P396.

9 PREVODILAC: Sekretarijat potvrđuje.

10 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Dakle, da li će biti više delova?

11 G. HANNIS: [simultani prevod] Samo jedan deo.

12 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Dakle, to je P396A za transkript i
13 P396A.1 za prevod.

14 G. HANNIS: [simultani prevod] Verzija na engleskom - napominjem za
15 prevodioce - relevantni deo je pri dnu prve stranice, a nešto malo više je,
16 dakle, na isto, također, prvoj stranici verzije na B/H/S-u.

17 [Sluša se presretnuti razgovor]

18 "Momčilo KRAJIŠNIK: Ima... znaš šta piše u poslovniku, pr... još ma... još
19 manje, o... izvinjavam samo... predstavlja, piše predstavlja Skupštinu i ima pravo
20 na inicijativu za pokretanje, ovaj, odluka koje s... odlučuje Skupština. I treće,
21 s...staram se oko saradnje Skupštine Bosne i Hercegovine sa skupštinama drugih
22 republika i... i Skupštine SFRJ.

23
24
25
26
27
28
29
30

1 Radovan KARADŽIĆ: Hm-m.

2 Momčilo KRAJIŠNIK: Sve se uklapa, to ti je kô da ti je Bog, ovaj, da kažem, domaćin.

3 Radovan KARADŽIĆ: Da.

4 Momčilo KRAJIŠNIK: Tako da sve decidno... ne znam šta je radio. Kako da

5 kažem, tamo sam dejstvovô, borio se za... u... u... za stavove i razmišljam nešto,

6 stvarno smo ono previše i... i dali.

7 Radovan KARADŽIĆ: Da, da. Pa previše smo dali. Ti si zapeo bio.

8 Momčilo KRAJIŠNIK: Pa, šta ću? Na kraju krajeva da kažem nema smisla već

9 kad sam predsjednik, ovaj, Skupštine o...

10 Radovan KARADŽIĆ: Svih Bosanaca. Ti si malo zapeo bio, malo... malo da znaš...

11 Momčilo KRAJIŠNIK: Pa, dobro, kad će...

12 Radovan KARADŽIĆ: ...da oni znaju da si ti se ogriješio o Srbe, pa oni bi...

13 Momčilo KRAJIŠNIK: [smeh]

14 Radovan KARADŽIĆ: ...nek' oni idu u pičku mat...

15 Momčilo KRAJIŠNIK: Poslali bi mene onda u pizdu materinu. [smeh]

16 Radovan KARADŽIĆ: Jeste.

17 Momčilo KRAJIŠNIK: Jest. I majku mu jebem, odakle im to pravo, pa to je za priču.

18 Radovan KARADŽIĆ: Ne, ne. Sad on mora da objasni. Mi ćemo... sad ćemo mi

19 njima na kreir..."

20 G. HANNIS: [simultani prevod] Hvala. Časni Sude, sada bih prešao na

21 jednu drugu temu. Imam nekoliko presretnutih razgovora još, tako da bi ovo bilo

22 pogodno vreme za pauzu.

23 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Dakle, nemate pitanja za sada, vezano za ovo?

24 G. HANNIS: [simultani prevod] Ne, časni Sude. Ja sam ovo želeo samo da

25 povežem sa onim što je prethodno bilo rečeno.

26 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Bjelobrk, napravićemo pauzu od

27 pola sata. Moguće da ćete morati da sačekate još malo više, jer sam pozvao strane

28 da se posavetuju tokom pauze. Tako da ćemo sada napraviti pauzu do 16.15h.

29 SUDSKA SLUŽBENICA: [simultani prevod] Ustanite, molim.

30 ... Početak pauze u 15.43h

1 ... Sednica nastavljena u 16.24h

2 SUDSKA SLUŽBENICA: [simultani prevod] Ustanite, molim.

3 Izvolite sjesti.

4 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Kao prvo, htio bih napraviti jednu
5 ispravku u odnosu na ono što sam rekao. Mislim da sam na početku današnjeg
6 zasjedanja govorio nešto o izjavi gospodina Bjelobrka, da je ona bila u onom
7 podnesku. Međutim, ona nije bila u podnesku prema pravilu 92bis. Dakle, sve ono
8 što sam rekao u vezi s time je bila greška.

9 G. HANNIS: [simultani prevod] Oprostite, ja sam mislio da govorite o
10 svjedoku 629 u to vrijeme.

11 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Ja nisam više ni siguran šta sam rekao.
12 629 jeste bio u podnesku i Obrana je odgovorila na to, a to ne vrijedi za
13 gospodina Bjelobrka.

14 Da čujem da li su strane razgovarale, da li je došlo do nekog zaključka.
15 Da li je bilo nekih rezultata?

16 G. HANNIS: [simultani prevod] Razgovarali smo i imamo nešto što bismo
17 Vam željeli predložiti. Predlažemo, naime, da što je moguće prije završimo sa
18 glavnim ispitivanjem ovog svjedoka, da prestanemo s radom čim je moguće ranije,
19 dakle prije 19.00h, kad god to bude bilo, da pošaljemo gospodina... Morat ćemo
20 ovo redigirati! Dakle, svjedoka 629 da pošaljemo kući, a da onda sa unakrsnim
21 ispitivanjem gospodina Bjelobrka počnemo u 14.15h sutra, da gospodin Stewart
22 pokuša završiti s čim može. A ako ne uspije završiti, da se onda pozove
23 gospodina Bjelobrka da se vrati nazad.

24 [Sudije većaju]

25

26

27

28

29

30

1 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Pretpostavljam, gospodine Hannis, s
2 obzirom da ste nas obavijestili o prijedlogu strana, da gospodin Stewart se tome
3 ne protivi, da Vijeće u tom slučaju može prihvatiti Vaše rješenje i da će
4 svjedok 629 se kasnije pojaviti na unakrsnom ispitivanju.

5 G. STEWART: [simultani prevod] To je točno. Ja se sa svima potpuno
6 slažem /kako je prevedeno/. Mislim da jedina stvar, kada je gospodin Hannis
7 rekao "ako gospodin Stewart uspije završiti sa unakrsnim ispitivanjem, onda bi
8 bilo sjajno". Bojim se da nema velike mogućnosti da ću ja uspjeti proći kroz
9 sve.

10 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] No, pa vidjećemo dokle ćemo doći, pa...
11 Poneki put djelotvorno ispitivanje...

12 G. STEWART: [simultani prevod] Želio bih stvarno da budem iskren. Neću
13 ja ni pokušavati da to postignem. Naime, ne želim sutrašnji dan probati, u tom
14 nastojanju da budem djelotvoran, da na brzinu prođem zato kroz sav materijal. To
15 već znam sada. Da bi sutrašnji dan, zapravo, bio djelotvoran, ja ću se
16 koncentrirati na to da napravim šta god se može.

17 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Dobro, onda ćemo vidjeti dokle ćete
18 stići. I imajmo na umu da unakrsno ispitivanje i glavno ispitivanje trebaju
19 završiti do isteka vremena koje je potrebno za to. Ako je poneki put potrebno
20 više vremena, onda naravno moramo i dodijeliti tome više vremena. Gospodine

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Stewart, Vi ste rekli tokom ovog tjedna da biste, ako imate sat vremena više, da
2 biste onda završili zapravo u isto vrijeme; da li počnete ranije ili ne. Samo
3 sam Vas htio podsjetiti da to nije pristup koji Vijeće smatra dobrim.

4 G. STEWART: [simultani prevod] Ja sam samo jednu činjenicu bio iznio, a
5 činjenica je činjenica. Razumijem što mi želite reći, poneki put kad postoje
6 ograničenja vremenska za unakrsno ispitivanje, onda se poneki put ono i napravi
7 u manje vremena. Jednostavno, kad ga imate manje, onda iskoristite manje
8 vremena. Međutim, ono što želim reći u vezi sa ovim svjedokom, ja ću se
9 pripremati sutra kako bi sutrašnji dan se najdjelotvornije iskoristio. Ali Vam
10 odmah sada mogu reći da to nije dovoljno za mene da pripremim se potpuno.

11 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da, naravno. Ipak, želim Vas zamoliti da
12 učinite što je moguće više.

13 G. STEWART: [simultani prevod] Da, da, naravno. To sam i rekao i da ću
14 učiniti.

15 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] U tom slučaju ću zamoliti poslužiteljicu
16 - koja je upravo sada izašla - da uvede svjedoka. Ali evo, sada će predstavница
17 Tajništva poslužiti kao zamjenik poslužiteljice.

18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

Prazna stranica umetnuta radi usklađivanja numeracije stranica.

sreda, 10.11.2004.

Predmet br. IT-00-39-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zvučnog zapisa na jeziku regiona, načinjenog tokom sudskog postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na suđenju korišteni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o izvornom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govornik na suđenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti usklađena s transkriptom na engleskom jeziku.

1 Gospodine Hannis, možete nastaviti.

2 G. HANNIS: [simultani prevod] Zahvaljujem.

3 P: Gospodine Bjelobrck, htio bih da se sada pozabavimo paragrafima 26 i
4 27 Vaše izjave, gdje opisujete kako je SDS bio uključen u "paralelni proces" i
5 formiranje paralelnih struktura. Molim Vas, možete li objasniti Sudu kakve ste
6 Vi vidjeli pokazatelje tokom 1991. i početka 1992. koji su Vam pokazivali,
7 naime, da je SDS uključen u jedan takav proces? I ako možete navesti neki
8 primjer.

9 O: Mislim da su bile tri faze odvojenosti vršenja vlasti koje je
10 organizovao SDS. U prvoj fazi, s početka 1991. godine, radilo se o okrupnjavanju
11 skupština gdje je SDS bio na vlasti. U to doba postoji, mislim da postoji u
12 dokumentaciji Suda, jedan... jedno uputstvo SDS-a lokalnim zvaničnicima da slijede
13 Ustav Savezne Republike Jugoslavije, a ne Ustav Bosne i Hercegovine.

14 Druga faza je bila formiranje srpskih autonomnih oblasti, što je već bio
15 antiustavni čin, jer takva vrsta unutrašnje organizacije nije bila predviđena
16 Ustavom.

17 I treći čin je... treći dio te organizacije je bilo formiranje Srpske
18 skupštine, kao direktan antiustavni čin. U odluci o formiranju te Skupštine
19 stoji jedna odredba da Skupština ima zakonodavni karakter. A podsjetiću vas da
20 je Ustavom Bosne i Hercegovine zakonodavna vlast pripadala samo Skupštini

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Bosne i Hercegovine. Zato i navodim da se radilo o prestrukturiranju državnih
2 institucija, na način da se uvodila paralelna vlast u Bosni i Hercegovini.

3 P: Hvala.

4 G. HANNIS: [simultani prevod] Zamolio bih da se sljedećem CD-u dodijeli
5 oznaka, broj dokaznog predmeta.

6 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Molim da se dodijeli broj. Koji bi to
7 bio?

8 GĐA SEKRETAR: [simultani prevod] To je P397.

9 G. HANNIS: [simultani prevod] Iz ove presretnute poruke samo je jedan
10 kratki izvadak od 35 sekundi.

11 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] To će onda biti P397A za transkript na
12 B/H/S-u, a P397A.1 za engleski prijevod.

13 G. HANNIS: [simultani prevod] Samo da kažem za prevodioce da je to na
14 samom početku.

15 Oprostite, časni Sude, ja -

16 [Sluša se presretnuti razgovor]

17 "Radovan KARADŽIĆ: /nerazgovetno/ ... sa Zulfikarpašićem. I rekao sam mu u
18 oči, formiraćemo paralelnu vladu, formiraćemo paralelnu policiju, izuzećemo naše
19 ljude - a moraće izvana plaćati - izuzećemo sve naše ljude pod oružjem. Potpuno
20 ćemo formirati paralelnu državu, ako se vi budete dalje zajebavali. I on je samo
21 gledao i treptao, jer mi tako uraditi hoćemo. Bog nas otac spriječit' u tome ne

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 može, jer su oni krenuli na... na... na način da nas zajebavaju, da nas zajebavaju.
2 I tu nema govora, mi ćemo za nedelju dana tu stvar uraditi. Pa nek' bude rat -
3 pa nek' bude rat. Al' ćemo jednom..."

4 G. HANNIS: [simultani prevod]

5 P: Gospodine Bjelobrk, prije nego što smo ovo saslušali, ispričali ste
6 nam o tri faze ovog procesa stvaranja paralelne vlasti. Jedna faza je bila da su
7 skupštine gdje je SDS bio na vlasti, da su one bile okrupnjavane. Na koji način
8 su one bile povećavane? Šta ste pod tim mislili?

9 O: Nisu one bile fizički povećavane, nego su dobile instrukciju da, kada
10 god imaju... kada god treba da riješe neki problem, da primijene odredbe iz
11 saveznog ustava, a ne iz Ustava Bosne i Hercegovine. To je situacija od januara
12 1991. godine, ako se dobro sjećam. Ovo je, po mom sudu, druga faza, iz jula
13 mjeseca, i ta atmosfera se u javnosti veoma dobro osjećala, jer ovo su bile već
14 prepoznatljive riječi koje su se mogle čuti u javnosti.

15 P: U ovom presretnutom razgovoru koji je od 13. avgusta 1991., da li ste
16 tu čuli neke pokazatelje koji ukazuju na to da su Srbi formirali paralelnu
17 vlast?

18 O: Od 13. avgusta? Oprostite, pred sobom imam transkript od 8. jula.

19 P: Ja se izvinjavam. Ja sam s pogrešnog mjesta čitao, a Vi ste u pravu.
20 Dakle, do tog vremena, da li ste primijetili ili saznali da se osnivaju neke
21 paralelne strukture u Bosni od strane SDS-a?

22 O: Naravno. Mi smo, iz čitavog niza javnih istupa poslanika SDS-a u
23 Skupštini, iz istupa u... u... u... na m... u medijima od... od strane zvaničnika Srpske

24

25

26

27

28

29

30

1 demokratske stranke, doznali da se... da kažem, za taj red stvari koji se dešava u
2 opštinama gdje s... gdje je SDS imao vlasti.

3 A u ljeto 1991., u kuloarima Skupštine smo imali prilike čuti, od
4 pojedinih poslanika SDS-a, da oni namjeravaju napraviti svoju vlast.

5 G. HANNIS: [simultani prevod] Časni Sude, zamolio bih da se sada
6 sljedeći CD označi kao dokazni predmet, da mu se dodijeli broj. I s tog CD-a ću
7 imati samo jedan segment.

8 GĐA SEKRETAR: [simultani prevod] Broj će biti P398. Prevod na engleski
9 biće P398.1.

10 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Mislim da imamo CD koji ima broj P398.
11 Zatim imamo originalni transkript, koji bi bio 398A, i onda 398A.1, koji bi bio
12 onda engleski prijevod toga.

13 G. HANNIS: [simultani prevod] Časni Sude, ja ću početi s puštanjem sa
14 stranice broj 1 u verziji i na B/H/S-u i na engleskom. To je otprilike peti
15 redak od vrha.

16 [Sluša se presretnuti razgovor]

17 "Radovan KARADŽIĆ: ... i svako jutro sastaje, i da se sve to razloži. Ja
18 sam sinoć s Izetbegovićem bio i sa Zulfikarpašićem. I rekao sam mu u oči,
19 formiraćemo paralelnu vladu, formiraćemo paralelnu policiju, izuzećemo naše
20 ljude - a moraće izvana plaćati - izuzećemo sve naše ljude pod oružjem.
21 Potpuno..."

22 G. HANNIS: [simultani prevod] Oprostite, to je ovaj prethodni.

23 [Sluša se presretnuti razgovor]

24 "Nikola KOLJEVIĆ: Reci mi ovo, je li prošao zakon onaj što se pred..
25 Vlada predložila da se sus...suspenduje savezni zakon?

26 Radovan KARADŽIĆ: Jeste, na Vladi. Na Vladi je to prošlo.

27

28

29

30

- 1 Nikola KOLJEVIĆ: A je li Skupština usvojila?
- 2 Radovan KARADŽIĆ: Ne, ne. Skupština je to... Vijeće o...ovo građana je to...
- 3 Vijeće opština je to ranije odbilo i sad Vijeće građana će u... odbilo - ne
- 4 odbilo, to ne važi. To nema pravo niko da radi, to neće raditi niko. To nije
- 5 prošlo i naše opštine to ne slušaju. Redovno javljaju Doki...
- 6 Nikola KOLJEVIĆ: Je li u Skupštini prošlo?
- 7 Radovan KARADŽIĆ: Nije, nije.
- 8 Nikola KOLJEVIĆ: Dobro, to je najvažnije.
- 9 Radovan KARADŽIĆ: Nije, nije. A drugo, ovaj, naše opštine to ne... ne
- 10 slušaju.
- 11 Nikola KOLJEVIĆ: Pa, dobro, a...
- 12 Radovan KARADŽIĆ: Doko šalje, pa onda šalje zaje... Doko i Pelivan zajedno
- 13 šalju...
- 14 Nikola KOLJEVIĆ: Da.
- 15 Radovan KARADŽIĆ: ...ovaj, da... Međutim, naše opštine redovno odgovaraju da
- 16 će one slušati samo savezni zakon.
- 17 Nikola KOLJEVIĆ: Da.
- 18 Radovan KARADŽIĆ: Dobro. Da ti kažem, ja nisam sve to gledô. Međutim,
- 19 novinar mi je izdiktirô šta su radili ovi... šta je govorio Kljuić. Oni idu sada
- 20 na stvaranje krize u Bosni i Hercegovini, prijete izlaskom iz... u... Skupštine i
- 21 izlaskom iz koalicije i o... prelaskom u opoziciju.
- 22 Nikola KOLJEVIĆ: Kakvim izlaskom iz Skupštine? Ko preti da -
- 23 Radovan KARADŽIĆ: On... odnosno, prije izlaskom iz koalicije, Kljuić.
- 24
- 25
- 26
- 27
- 28
- 29
- 30

1 Nikola KOLJEVIĆ: Da.

2 Radovan KARADŽIĆ: I prelaskom u opoziciju.

3 Nikola KOLJEVIĆ: Da će on bit' opozicija?

4 Radovan KARADŽIĆ: Da.

5 Nikola KOLJEVIĆ: Eš... aj... Ja mislim, mislim... jeste l' nastavili...
6 nastavili razgovore s Alijom?

7 Radovan KARADŽIĆ: J...jesmo. Je -

8 Nikola KOLJEVIĆ: Je l' tu išta bilo novo?

9 Radovan KARADŽIĆ: Pa znaš šta je, d... bili smo dosta neki i jedni i
10 drugi, ali u osnovi smo mi... ja sam rekô, ne znam jesi l' ti bio kad sam ja rekô,
11 mi se nalazimo u situaciji, to što v...vi opisujete - Alija - to je pitanje sudara
12 dvije političke volje. Mi se sad nalazimo u situaciji da odlučimo da l' ima
13 jedinstvenog rešenja za Bosnu i Hercegovinu, dakle, što je prihvatljivo za sva
14 tri naroda...

15 Nikola KOLJEVIĆ: Da.

16 Radovan KARADŽIĆ: ...ili nema. Ako nema, onda da nađemo rešenje za svaki
17 narod posebno. Da vidimo šta je to, ovaj, šta je rešenje koje može za svaki
18 narod, a... svako d...da ga prihvati, odnosno da svako za sebe traži rešenje. Jer
19 ako ne bude rešenja prihvatljivog za... za nas u Bosni i Hercegovini, mi ćemo
20 nalaziti svoje rešenje. No Momo ga je o'ladio potpuno u odnosu na... na
21 referendum.

22 Nikola KOLJEVIĆ: Je li?

23 Radovan KARADŽIĆ: Rekao mu je: "Pa 'ajde, pretpostavimo da dobijemo
24 rezultat. Mi možemo pogodit' rezultat. Šta ćete s tim rezultatom?" On je stao:
25 "Pa da," kaže, "znamo i mi." "A drugo," kaže, "rezultat će biti u našu korist.
26 Mi ćemo korist izvuć' iz rezultata referenduma." A Alija ćuti kao da su oni...

27

28

29

30

1 oni nešto nanjušili. A Momo neće da mu kaže zašto bi bila korist naša.

2 Nikola KOLJEVIĆ: Aha.

3 Radovan KARADŽIĆ: Kako..."

4 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Ima li kakvih razlika između onog što je
5 rečeno i onog što je pročitano?

6 [Pretresno veće i prevodioci se savetuju]

7 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da li ima potrebe da to ponovo pustimo,
8 da li Obrana smatra da je to dovoljno?

9 G. STEWART: [simultani prevod] Ne, časni Sude. Gospođa Čmerić kaže da
10 ima nekoliko stvari koje treba provjeriti, ali se to može učiniti kasnije.

11 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Možete nastaviti.

12 G. HANNIS: [simultani prevod]

13 P: Gospodine Bjelobrk, jedna od stvari koje ste spomenuli je bila da su
14 se oni držali saveznog ustava, a ne republičkog ustava. Tu, na početku, čini se
15 da se o tome razgovaralo. Da li je to ono na što ste Vi mislili?

16 O: Da, ovo je... Da, ovo je jedan od primera na koje sam mislio. Osoba
17 koja se ovde spominje pod nazivom Doko je bio ministar odbrane. Vlada je željela
18 dodatnim mjerama da razriješi stvari oko oružja u Bosni i Hercegovini, na način
19 da neposredno upravlja s tim resursima. Postojao je bitan uslov za takvu mjeru,
20 jer je bila prepoznatljiva opasnost od upotrebe oružja. /.../ Dakle, iz
21 transkripta je vidljivo stanovište SDS-a da se primjenjuje, pod broj jedan,

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 savezni zakon, a pod broj dva, da opštine neće slušati Vladu, kao što je
2 navedeno.

3 P: Gospodine Bjelobrck, gledam transkript i ovde stoji da je Vaš odgovor
4 bio: "Bilo je očigledno, na osnovu transkripta, da je stav SDA bio da treba da
5 se savezni zakon primeni." Da li ste mislili na SDA kada ste to rekli?

6 O: Na SD... lapsus li... SDS.

7 P: Hvala. U izjavi, u paragrafima 26 i 27, kada govorite o tom
8 paralelnom procesu, takođe govorite i o regionalizaciji. Mislim da ste o tome
9 već ranije govorili, kada ste govorili o stvaranju srpskih autonomnih oblasti.
10 Da li se sećate kada je to postalo poznato javnosti, kada se u javnosti saznalo
11 za to? Dakle, da li je bilo nekog formalnog, zvaničnog proglašenja u medijima,
12 dakle, u vezi sa srpskim autonomnim oblastima?

13 O: Javnost je p... formalno bila obavješćavana tek onim činom
14 konstituisanja takvih oblika, kako je... kako su u SDS-u govorili,
15 regionalizacije. Druga karakteristika je da se dosta ovih aktivnosti
16 pojavljivalo u štampi, prije svega u nezavisnim medijima. Prema tome, moj
17 direktan odgovor na Vaše pitanje je: nisu postojale zvanične, formalne najave
18 takvih činova, ali iz interpretacije razgovora koji su vođeni među vodećim
19 političarima, kao što je primer iz b... prethodnog transkripta; naravno, to
20 je dolazilo do poslanika u Skupštini i mogli smo izvlačiti zaključke.

21 I treće, ja sam rođen i živim u Sarajevu, ali mnogo mojih kolega je
22 rođeno i žive u drugim mjestima Bosne i Hercegovine. I oni su mi direktno

23
24
25
26
27
28
29
30

1 prenosili informacije šta se dešava u njihovoj okolini. Za mene je to bilo
2 dovoljno informacija, da sam posredno bio obavješten o svim ovim procesima.

3 G. HANNIS: [simultani prevod] Časni Sude, želeo bih da se sada sledećem
4 CD-ROM-u dâ broj dokaznog predmeta.

5 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Molim Sekretarijat.

6 GĐA SEKRETAR: [simultani prevod] Sledeći broj je P399. Originalna,
7 dakle, verzija na B/H/S-u je 399A, a verzija na engleskom je 399A.1.

8 G. HANNIS: [simultani prevod] Za prevodioca napominjem da ovaj isečak
9 počinje na sredini treće stranice engleske verzije, a otprilike trećinu od kraja
10 druge stranice na B/H/S-u. I traje minut i po.

11 [Sluša se presretnuti razgovor]

12 "Momčilo KRAJIŠNIK: Ovaj, a... razgovarô sam s Alijom...

13 Radovan KARADŽIĆ: Da.

14 Momčilo KRAJIŠNIK: ...u vezi one platforme.

15 Radovan KARADŽIĆ: Da.

16 Momčilo KRAJIŠNIK: On kaže: "Znaš, ja funkcijom moram malo to opipljivo,
17 znaš, da vidi. Mislim da i Ganić se slaže sa tim, malo moram vidit'..." A on to
18 odgodio za ponedeljak.

19 Radovan KARADŽIĆ: Hm-m.

20 Momčilo KRAJIŠNIK: Ali Nikola je sada skroz depresivan.

21 Radovan KARADŽIĆ: Čuj?

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Momčilo KRAJIŠNIK: Pa znaš, on se sad zapali, al' juče mu je nešto
2 sasvim... znaš, nisu ga... razgovarali u tom planu, pa mu to sad bilo malo čudno.

3 Radovan KARADŽIĆ: Hm-m.

4 Momčilo KRAJIŠNIK: Pa sam... ja kažem: "Čekaj, Nikola, shvati da j... i da
5 misli, on ne misli, on nije mogô jučer na tom skupu onako... javno reć'. A ne
6 interesuje nas on, mi sad... čim /nerazgovetno/ ja ću njega zvat', mi ćemo sami to
7 ić', bolan, šta ti je."

8 Radovan KARADŽIĆ: Ja, ja.

9 Momčilo KRAJIŠNIK: "Nemoj se ti," reko', "oko toga tol'ko sekirat'," pa
10 se on malo smirio i to, došô kod mene.

11 Radovan KARADŽIĆ: Da, da. Ne, ne, mi... mi te... mi ćemo mi da pravimo,
12 pazi, alternativu. Mi možemo to ovako, ali onda znate šta va... šta vama sleduje.
13 Idemo na Savet za nacionalnu ravnopravnost, od toga nema ništa i može da vam
14 pukne... pukne Skupština, ili... ili z... vratite da se to... da Srbi učestvuju u tome.

15 Momčilo KRAJIŠNIK: Ma ja. Ma ne, mislim, uopšte mi ćemo jednostavno naš
16 projekat ubuduće, kako su oni razgovarali, ići javno sa, ovaj, regionalizacijom,
17 jer smo - reći ćemo - razgovarali smo s tobom, šta 'oćeš?

18 Radovan KARADŽIĆ: Da, da.

19 Momčilo KRAJIŠNIK: Tako da nama više... nama je veliki problem što ja...

20 /govornici govore istovremeno/

21 Radovan KARADŽIĆ: Evo, ja upravo imam novine, a ja ću malo od toga

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 pustiti, dio jedan...

2 Momčilo KRAJIŠNIK: Ma ja, pa...

3 Radovan KARADŽIĆ: ...ovaj, u javnost. Prema tome...

4 Momčilo KRAJIŠNIK: Vidi nešto: a u 4.00 sata doći će ovde Milojević,

5 doći će onaj Miskin, doći će Dokinić. Pa ću ja malo pogledati, vezano, znaš, za

6 onu kartu što smo pričali.

7 Radovan KARADŽIĆ: Ja, ja.

8 Momčilo KRAJIŠNIK: Pa ćemo malo nju pogledat' skupa, pa ćemo u 6.00 sati

9 onda na kara... u... ovaj đavo, kako se zove, Izvršni odbor, je l'?

10 Radovan KARADŽIĆ: A Izvršni je u šest, je li?

11 Momčilo KRAJIŠNIK: U šest.

12 Radovan KARADŽIĆ: E, dobro. Ja ću za šest... mogu l' ja da budem..."

13 G. HANNIS: [simultani prevod]

14 P: Gospodine Bjelobrk, moje prvo pitanje je sledeće: da li možete da nam

15 kažete kakav je to bilo Savet za nacionalnu ravnopravnost?

16 O: To je jedno tijelo bilo koje je b... imalo za ambiciju da ono što

17 političari proklamuju o pitanjima od važnosti za nacionalnu ravnopravnost, da

18 bude institucija na kojoj će se razgovarati oko toga. To je /.../ To je bila

19 novost u državnoj infrastrukturi. I, prije svega, Predsjedništvo je - moja

20 popravka izjave od juče - Predsjedništvo je u ta doba brojalo sedam članova, dva

21 iz reda srpskog naroda, dva iz reda hrvatskog naroda, dva iz reda bošnjačkog

22 naroda, i jedan iz reda ostalih. I već je u toj instituciji bilo i ovlaštenja i

23 kapaciteta da se rješava problem eventualne nacionalne ravnopravnosti. Skupština

24 je svakako imala kapacitet da vodi rasprave oko toga. Moje mišljenje je da se

25 željelo napraviti ovakvo ekskluzivno tijelo da bi se u puno užem krugu

26

27

28

29

30

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

Prazna stranica umetnuta radi usklađivanja numeracije stranica.

sreda, 10.11.2004.

Predmet br. IT-00-39-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zvučnog zapisa na jeziku regiona, načinjenog tokom sudskog postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na suđenju korišteni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o izvornom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govornik na suđenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti usklađena s transkriptom na engleskom jeziku.

1 razgovaralo o problemu nacionalne ras... ravnopravnosti.

2 P: A ko je oformio to telo i koja je ovlašćenja ono imalo, ako je uopšte
3 imalo neka ovlašćenja?

4 O: Ne sećam se tačno k...kojim je činom oformljeno, al' to je generalno
5 bio savjet, dakle organ savjetodavne naravi. Sva njegova stanovišta su se morala
6 završiti relevantnim odlukama ili Skupštine ili Predsjedništva. Međutim, ako
7 dozvolite, rekao bih sljedeće: juče sam istakao da je jedna od ključnih
8 karakteristika vođenja ovih akcija bila izbor defanzivne taktike. U tom
9 kontekstu, i pokretanje nekog pitanja na Savjetu za nacionalnu ravnopravnost je
10 m...moglo da bude kao stvar isključivosti. Pokušaću biti jednostavniji. U jedno... u
11 tekstu platforme SDS-a - b...bar ja znam za, da kažem, neku prvu verziju toga -
12 istrajavali su na principu regionalizacije Bosne i Hercegovine, što će reći da
13 svaka nacionalna stranka vrši vlast na nekom svom području. Međutim, to pitanje
14 je postavljeno krajnje isključivo - ili će tako biti ili nećemo nikako zajedno.
15 I ovdje se vidi, iz transkripta, izjava upravo tipa da će se svaka kuća
16 regionalizacijom, bez obzira što ti razgovori na institucijama budu dali /sic/.
17 Vrijeme koje je slijedilo je samo potvrdilo taj izbor.

18 P: 1991. godine, kada je javno postalo poznato da se vodi
19 regionalizacija i da su najavljene neke srpske autonomne regije, ili već
20 proglašene, da li je bilo razgovora o tome u Skupštini?

21 O: U smislu odlučivanja ili bi... zauzimanja bilo kakve skupštinske
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 platforme, nije bilo riječi o tome. Ali je iz diskusija poslanika SDS-a su bile
2 prepoznatljive prijetnje da će se to desiti, nezavisno od volje drugih učesnika
3 u Skupštini.

4 P: Hvala. Sada bih prešao na jednu drugu temu. O ovome se govori u
5 paragrafu 54 Vaše izjave. Tu kažete da je gospodin Krajišnik "bio umeren u
6 svojim javnim nastupima". Molim Vas da objasnite sudijama šta mislite pod tim da
7 je bio "umeren". U odnosu na koga ili u odnosu na šta kažete da je bio umeren?

8 O: Prvo, njegov rječnik u istupima u javnosti je b...bio puno tolerantniji
9 i brižljiviji nego što je... što se može vidjeti u transkriptima. Način vođenja
10 skupštine takođe je javnosti stvarao u... iluziju da sluša osobu koja je... još
11 uvijek ima namjeru da tolerantno završi problem. Iz rada, izvan tih zvaničnih,
12 imao sam priliku da upoznam, da kažem, kako izgleda taj sadržaj iskazivanja u... u
13 žešćem smislu, i ranije. I u svojoj izjavi naveo sam nekoliko primjera za to.
14 Ali mislim da u jednom intervjuu neposredno početkom 1992. gospodin Krajišnik je
15 saopštio precizne stavove javnosti, koji su graničili sa ovim iz transkripata,
16 koje javnost nije imala prilike ranije da čuje. Mo... i moram priznati, u... posebno
17 u ljeto i početkom jeseni, imao je značajne simpatije u dijelu hrvatske i
18 bošnjačke javnosti.

19 P: U izjavi, a mislim da ste upravo to i sada rekli, da ste imali

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 prilikom da vidite gospodina Krajišnika u ne-javnom okruženju i da je njegovo
2 ponašanje i izbor reči kojima se služio bio drugačiji. Možete li Sudu nešto
3 detaljnije reći o tome kada je to bilo, o kakvim se govorima tada radilo i na
4 koji način ste uočili da postoji ta razlika?

5 O: Ispričaću b... jedan zajednički naš sastanak. Te godine ja sam bio
6 predsjednik Sindikalne organizacije u Sarajevu, koja je brojala 220.000 članova.
7 Bilo je dosta štrajkova. Jedan štrajk u jednoj velikoj kompaniji u Sarajevu je
8 imao za motiv da riješi dug od reda 50 miliona dolara jugoslovenske trgovinske
9 organizacije koja se bavila prometom oružja. Zajedno sa štrajkačima, tražili smo
10 intervenciju - naravno, rukovodstva te kompanije - ali i intervenciju Vlade i
11 Skupštine, jer je bilo izvjesno da se problem treba riješiti sa organima savezne
12 vlasti. U toj napetoj situaciji poveo sam jedan pregovarački tim kod gospodina
13 Krajišnika, ali je on vrlo brzo dobio okvire kakvi uopšte nisu bili u...
14 štrajkački motivi.

15 Sjećam se dva pitanja: da li je to upereno protiv Srba i da li neko od
16 nas ne voli Beograd. Reći ću samo, u... kao završetak toga, naveče su bila
17 uplaćena sredstva toj kompaniji.

18 Kada sam imao prilike sa gospodinom Krajišnikom da radim, ili u
19 komisijama ili u nekim drugim oblicima, b...bio je puno ekspresivniji nego... nego

20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 što je to imao običaj kada se nalazi za predsjedavajućim stolom Skupštine.
2 Takođe, kada sam i p... imao priliku da razgovaram sa drugim poslanicima SDS-a i
3 slušajući vrlo žestoke njihove izjave, pitao sam da li se... da li i drugi
4 rukovodioci SDS-a misle kao oni. Apsolutno su mi svaki put potvrđivali da je to
5 i Krajišnikov stav.

6 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Samo da Vam postavim jedno pitanje.
7 Možete li nam dati nekoliko primera toga? Vi govorite o izrazima kojima se
8 koristio gospodin Krajišnik. Možete li nam navesti neki primer, osim ova dva
9 koja ste pomenuli, da li je to bilo upereno protiv Srba i da li neko od vas nije
10 voleo Beograd?

11 SVEDOK: U raspravama u jesen 1991. godine imao sam prilike čuti od... od
12 gospodina Krajišnika - dakle, u raspravama koje smo imali prilike voditi u... u
13 sesijama izvan zasjedanja Skupštine - imao sam prilike čuti uvjeravanja da se ne
14 možemo složiti sa Muslimanima i da Bosnu i Hercegovinu treba podijeliti.

15 U mojoj izjavi sam takođe naveo jedan razgovor koji se desio na njegov
16 poziv. Pozvao je Miru Lazovića, tadašnjeg šefa kluba SDP-a, i mene, a povod je
17 bio aktuelni susret srpskih intelektualaca u Sarajevu. Tema je bila zašto ne
18 podržavamo SDS. Obadvojica... nas dvojica smo mu saopštavali da mi Bosnu i
19 Hercegovinu vidimo kao jedinstvenu, građanski uređenu zemlju, a on nas je
20 uvjeravao da je potrebno Bosnu i Hercegovinu nacionalno podijeliti.

21 Dobro se sjećam njegove zadnje poruke, nju sam i citirao: "Ta vaša neće
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 biti ni za 200 godina."

2 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da. Ja sam još uvijek imao na umu taj
3 sastanak koji ste imali kada ste bili na čelu sindikata, a koji se odnosio na
4 onaj dug, novac koji treba da bude uplaćen. Kakvim se izrazima, kako se ponašao
5 i kako je govorio on tokom tog susreta?

6 SVEDOK: To je sastanak koji se b... nije dugo trajao jer vrlo brzo se
7 dizle... digle tenzije na tom sastanku. Dakle, umjesto razgovora kako se uopšte
8 može organizovati ta operacija saniranja duga te kompanije? Na ovakva dva
9 pitanja kao što sam naveo i radnici koji su sjedili sa mnom su burno reagovali i
10 nismo dugo dalje razgovarali.

11 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da, ali u Vašoj izjavi kažete da je on
12 "strastveno" razgovarao sa vama. Ako želite, mogu Vam pročitati: "Kao
13 predstavnik sindikata, ja sam se sreo sa Krajišnikom u njegovom svojstvu
14 predsednika Skupštine, tokom jedne prilike. Mediji nisu bili prisutni i on je
15 strastveno razgovarao sa nama. Naš razgovor je bio na granici otvorenog sukoba."
16 To je u 54. paragrafu Vaše izjave.

17 Tako da me interesuje, izuzev ova dva primera koja ste naveli, kojima se
18 rečima on služio, dakle, tokom te žive rasprave, i na koji način je taj razgovor
19 bio na granici otvorenog sukoba.

20 SVEDOK: Prvo, ja sam pred sobom imao ljutog čovjeka i nisam nikako uspio
21 da ga uvjerim da treba da razgovaramo o p... stvarnom problemu koji postoji u toj
22 kompaniji.

23 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Ali moje pitanje je bilo: kojim se
24
25
26
27
28
29
30

1 izrazima gospodin Krajišnik poslužio da ste Vi na osnovu toga zaključili da je
2 on bio ljut, da je vodio živu raspravu i da je vaš razgovor bio na granici
3 otvorenog sukoba?

4 SVEDOK: Ljutnju obično mjerim brojem decibela. Pla... pamtim da je to bio
5 vrlo glasan razgovor. Kao što se... kao što se trudim da citiram, dakle citirao
6 sam Vam dva p... stava. Ostalo je bila, da kažem, debata mnogo ljudi i verovatno
7 bi bi... ni... nisam siguran da l' bi korektno citirao svakog.

8 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Moje sledeće pitanje je: na koji način
9 je aspekt da je neko bio za ili protiv Srba bio uključen u ovo? Da li je to
10 činjenica da je privatna kompanija čiji su vlasnici bili Srbi dugovala, ili...
11 Kako ste Vi razumeli, zapravo, komentare gospodina Krajišnika kada je rekao da
12 je to bilo protiv Srba, ili da neko možda nije voleo Beograd?

13 SVEDOK: Prvo, to je bila državna kompanija. A drugo, novac je... dakle,
14 novac koji pripada, evo da sad ja se o...opredijelim za prostornu terminologiju,
15 novac je pripadao Sarajevu, a nalazio se u Beogradu. Ispravnost gledišta je što
16 je savezna vlada isto to veče prosljedila novac toj kompaniji.

17 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Dakle, kako sam ja shvatio, radilo se o
18 tome da je novac trebao stići iz Beograda i da je trebao doći na račun Sarajeva.
19 Da li se radilo o 50 ili 15 miliona? Nisam to sasvim dobro shvatio.

20 SVEDOK: N...naravno, ja sad govorim o sjećanju, može se pronaći u
21 dokumentaciji; mislim da se radi o reda 50 miliona dolara. Bio je veliki posao u
22 pitanju.

23 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] 50. Hvala.

24

25

26

27

28

29

30

- 1 Radovan KARADŽIĆ: Hm-m.
- 2 Momčilo KRAJIŠNIK: Ja mislim da... da ono nije dobro.
- 3 Radovan KARADŽIĆ: Jesu li... ovi naši su to...
- 4 Momčilo KRAJIŠNIK: Ja ne znam ni šta su radili. Mislim da se oni tamo
5 nisu dobro snašli, razumjeli. Nemam pojma šta ćemo raditi.
- 6 Radovan KARADŽIĆ: Hm-m.
- 7 Momčilo KRAJIŠNIK: Vjeruj ti meni, ovaj, u platformi je to... Bosna i
8 Hercegovina je suverena država. To će, bojim se, izazvat' tako nekakav skandal i
9 biće problema. Jugoslavije nema niđe /sic/. Gore je dva puta, tri puta, pet puta
10 nego što je išta dosad ponuđeno.
- 11 Radovan KARADŽIĆ: Pa ništa, onda će imati raspad Bosne i Hercegovine.
- 12 Momčilo KRAJIŠNIK: Evo da ti kažem, da ne bi učestvovali mi u raspadu,
13 ovaj, jer to je naopako, nama nije sad do toga, mislim da... da bi dobro bilo da...
14 da, onaj... da malo... malo se, da kažem, iskonsultujemo sa onim našima dvoje. Ja ne
15 znam šta su oni to donijeli.
- 16 Radovan KARADŽIĆ: Hm-m.
- 17 Momčilo KRAJIŠNIK: Ja mislim da to...
- 18 Radovan KARADŽIĆ: Naši su... Jesu l' naši to /nerazgovetno/ -
- 19 Momčilo KRAJIŠNIK: A?
- 20 Radovan KARADŽIĆ: Naši su dali posebne... poseban... posebna...
- 21 Momčilo KRAJIŠNIK: Ja sam bio ovde sa čovjekom koji je bio tam'
22 prisutan.
- 23 Radovan KARADŽIĆ: Ja, šta kaže?
- 24 Momčilo KRAJIŠNIK: Mislim da se oni nisu razum... nisu oni razumili /sic/
25
26
27
28
29
30

1 šta to hoće. Završena je rasprava na Predsjedništvu, oni misle da nije raz...
2 završena.

3 Radovan KARADŽIĆ: Da. Završena rasprava na Predsjedništvu, sad to ide
4 prema Skupštini, je l' tako?

5 Momčilo KRAJIŠNIK: Da. To ne bi si... ja mislim da ono nije u redu. Bojim
6 se ja da ne bude problema po Bosni i Hercegovini, to ćemo...

7 Radovan KARADŽIĆ: Prema ustavnoj komisiji oni idu, je l'?

8 Momčilo KRAJIŠNIK: Ne, ne. Ide na Skupštinu.

9 Radovan KARADŽIĆ: Kako ne? Pa mora to mora da ide na ustavnu...

10 Momčilo KRAJIŠNIK: Pa, vidi nešto, ovaj, ima tu dva problema. To je
11 rečeno da platforma ide na Skupštinu, al' je problem kako je ko tretira poslije.

12 Radovan KARADŽIĆ: Hm-m.

13 Momčilo KRAJIŠNIK: Znaš, jer to je to.

14 Radovan KARADŽIĆ: Hm-m.

15 Momčilo KRAJIŠNIK: Jer sada i oni hoće da... da to n...nema ustavni
16 karakter, a ustavni karakter i nema, znaš.

17 Radovan KARADŽIĆ: Da.

18 Momčilo KRAJIŠNIK: Tako da imaju dva akta. Jedno za pro... p...pravljenje
19 ustava. I danas sam se toliko naljutio. Vjeruj da se nisam odavno naljutio. Mi
20 imamo grupe, znaš, u ustavnoj komisiji...

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Radovan KARADŽIĆ: Da.

2 Momčilo KRAJIŠNIK: ...koje prave razne nekakve, da kažem, segmente. I
3 međunarodni odnosi. I tu je... tu sam ja bio predviđen. I ja sam rekô: "Nemoj da
4 ja stavljam Miljanovića onoga u Gašu /fon./. Profesor je, pa realan je, pa nije
5 neki Srbin, al' nije bitno.

6 Radovan KARADŽIĆ: Hm-m, hm-m.

7 Momčilo KRAJIŠNIK: Znaće šta treba uraditi.

8 Radovan KARADŽIĆ: Da.

9 Momčilo KRAJIŠNIK: Sa njim trebô ić' Milan.

10 Radovan KARADŽIĆ: Hm-m.

11 Momčilo KRAJIŠNIK: I stavljen je, ovaj, Krstan Malešević ispred SDP-a.

12 Radovan KARADŽIĆ: Da, da.

13 Momčilo KRAJIŠNIK: I predložen je iz... jedan č...član Vlade...

14 Radovan KARADŽIĆ: Hm-m.

15 Momčilo KRAJIŠNIK: ...i Predsedništva... dva pa... sta... člana Vlade, jedan
16 Predsedništva. Od toga mora biti jedan... od njih jedna nacionalnost, druge i
17 treće. I ja dobijem danas akt...

18 Radovan KARADŽIĆ: Hm-m.

19 Momčilo KRAJIŠNIK: ...završen. Ma to je čudo jedno.

20 Radovan KARADŽIĆ: Nije niko učestvovô od naših, je l'?

21 Momčilo KRAJIŠNIK: I Milan Trbojević je učestvovao, i ja onda zovem...
22 Ranko bio 15 minuta, Mičić bio al' nije bio ovlašten, m... onaj Mijanović nije
23
24
25
26
27
28
29
30

1 bio, Krstan nije bio. I, molim te, u... mislim od Srba, koji je... to smo govorili
2 na nacionalnom sastanku. Milan Trbojević bio, on meni došô kaže, molim te,
3 dogovorili se lijepo da to sada... bilo raznih primedbi, da to sumira neko, pa da
4 opet sjednemo.

5 Radovan KARADŽIĆ: Ja.

6 Momčilo KRAJIŠNIK: A oni napišu gotovo i poslali svim članovima one
7 komisije ustavne i pošalju, onaj, d...drugim komisijama da oni to rade.

8 Radovan KARADŽIĆ: Znaš šta ćeš ti, odma' neka Milan Trbojević ti napiše
9 službeni dopis da...

10 Momčilo KRAJIŠNIK: Dobro, znam ja šta sam ja uradio. Sve s... oni su... ja
11 kažem, vi morate da odgovarate ovom narodu. I prenosite l' vi interese naroda? I
12 on će to napisati, jer stvarno to je, znaš, greška ovoga Ćazima Sadikovića.

13 Radovan KARADŽIĆ: Da, da.

14 Momčilo KRAJIŠNIK: Ali ne može, čovječe, na taj nar... svi odnose, a
15 nikoga živog nema, da se ne zna ko pije ko plaća. Pa ja kažem, pa je l' vam,
16 bolan, jasno... nisam ja, bolan, d... napravićete revoluciju vi, bolan, d... Prvo, ne
17 mislim ja da sad treba nešto uradit' u korist Srba. Al' ne možete vi, bolan,
18 tako radit'. Ljudi će i pljuvati vas i napraviće oni i... i da smo izdali to
19 nešto, bolan.

20 Radovan KARADŽIĆ: Kako se Trbojević ponašao?

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

Prazna stranica umetnuta radi usklađivanja numeracije stranica.

sreda, 10.11.2004.

Predmet br. IT-00-39-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zvučnog zapisa na jeziku regiona, načinjenog tokom sudskog postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na suđenju korišteni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o izvornom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govornik na suđenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti usklađena s transkriptom na engleskom jeziku.

1 Momčilo KRAJIŠNIK: Ama, kako.

2 Radovan KARADŽIĆ: Ne vidi on opasnost, je l'?

3 Momčilo KRAJIŠNIK: Ma, to je problem. Mislim, meni je baš teško kad to
4 moram reći - jebem ti više svilenio! I Ranko. A ja bio, 15 minuta sam bio
5 neovlašten. O... Simović je poslô Ranka, Ranko /nerazgovetno/ uopšte otišô, otišô
6 poslije od...odatile. Pa nek' idu...

7 Radovan KARADŽIĆ: Pa, daj ti Simovića, Ranka istrljaj malo.

8 Momčilo KRAJIŠNIK: Pa, ja sam... ja danas rekô, ljudi Božji - ja sam
9 tol'ko bio ljut - pa je li vama jasno, bolan, šta... pa shvatite vi da to nije...
10 nemate pravo prenositi te podatke. Pa đe /sic/ vam je alternativa, ako ništa
11 drugo? Pa, kako vi to možete uraditi? Kažu oni, ovaj, pa nije... onda, znaš,
12 počnu: pa eto, mi smo ubacili... Pa ne možeš ti ubaciti n... Znae šta je... imate,
13 šta...

14 Radovan KARADŽIĆ: Neće ti pustiti da prođe akt.

15 Momčilo KRAJIŠNIK: Ni... Ma ne, mi...

16 Radovan KARADŽIĆ: To im je...

17 Momčilo KRAJIŠNIK: ...pa mi smo stavili tačno šta je i morate prenositi
18 šta je, bolan, narod hoće. A ne šta vi mislite u svojoj glavi i šta mislite da...
19 da misli neko drugi. Ovo je sad pravljenje razlika, gdje mora tačno reći jedni
20 hoće ovo, jedni ovo - pa nek' narod odluči.

21 Radovan KARADŽIĆ: Da, da.

22 Momčilo KRAJIŠNIK: I... i Skupština, tr... dvotrećinskom ili jednoćins...
23 jednom trećinom. A ne da sad ti taktiziraš, pola ovo, pola ono. Al' mi moraš
24
25
26
27
28
29
30

1 reć' tačno, molim te - alternativa je federativna Jugoslavija i federalne
2 jedinice, Bosna suverena... onaj, u... i ravnopravna, ili suverena država. Pa nek'
3 se odluči ko ć... ko šta hoće.

4 Radovan KARADŽIĆ: Da, da.

5 Momčilo KRAJIŠNIK: A ne da sad ti ka... -"

6 G. HANNIS: [simultani prevod]

7 P: Gospodine Bjelobrk...

8 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Nije bilo nikakvih razlika zbog kojih
9 bismo trebali posvetiti posebnu pažnju?

10 [Pretnosno veće i prevodioci se savetuju]

11 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] U tom slučaju, možete nastaviti,
12 gospodine Hannis.

13 G. HANNIS: [simultani prevod]

14 P: Gospodine Bjelobrk, ova presretnuta poruka je od 14. augusta 1991. -

15 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] To sam baš htio pitati, tu se ne vidi.

16 G. HANNIS: [simultani prevod] Na mojoj kopiji transkripta se to ne vidi.
17 zato sam imao namjeru i pitati svjedoka.

18 P: Da li ste Vi znali za razgovore o platformi o kojima se razgovaralo
19 krajem ljeta ili početkom jeseni u Skupštini?

20 O: Da. Jedan od... od skupštinskih zaključaka, povodom raznoraznih
21 memoranduma ili rezolucija raznih autora, raznih stranaka, jedan od zaključaka
22 je bio da se pokuša sve to ujediniti ili objediniti kroz jedinstvenu platformu
23 koja... čije mjesto izrade bi startno bilo Predsjedništvo Bosne i Hercegovine. I
24 ovaj komentar je predmet tog posla.

25 P: O tom se pitanju razgovaralo i u Predsjedništvu, a ne samo u

26

27

28

29

30

1 Skupštini, zar ne?

2 O: Naravno. Dakle, u P...Predsjedništvo se razgovaralo iz dva razloga.
3 Prvo, zato što je bilo opšte stanje i Predsjedništvo je, naravno, odgovorno i za
4 opšte stanje u zemlji, a pripreme za svaku sjednicu predsjednikâ republikâ
5 Predsjedništvo je prije toga konstituisalo neke svoje stanov... stavove, gdje bi
6 taj jedan koji bi išao u njihovo ime predstavljao ih na tim skupovima.

7 Drugo, Skupština - naravno, po... po Zakonu o Skupštini - je bila nadležna
8 za ova pitanja i u tom smislu i Predsjedništvo je pratilo rad Skupštine i
9 političke volje koje su bile licitirane ne njenim zasjedanjima.

10 Kraj jula 1991. i početak avgusta je bilo vrijeme pokušaja da na
11 Predsjedništvu dođe do izrade tog jedinstvenog dokumenta koji bi bio verifikovan
12 i u Predsjedništvu i na Skupštini.

13 P: Hvala.

14 G. HANNIS: [simultani prevod] Časni Sude, htio bih da se sada pozabavimo
15 8. skupštinom iz oktobra. To je nova tema. Da li je sada onda bolje da pođemo na
16 pauzu?

17 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da, to bi bilo dobro, gospodine Hannis.
18 Samo ću jednu stvar još spomenuti. Prijedlog koji su iznijele obadvije strane bi
19 mogao kao ishod imati da pošaljemo dva svjedoka kući, a zatim ih ponovo zovemo.
20 I Vijeće će u pauzi razmotriti da li još uvek podržava Vaš predlog.

21 G. HANNIS: [simultani prevod] U vezi s tim, samo da Vas upoznam sa
22 jednim /?jednom stvari/.

23 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Samo da prije zamolimo poslužiteljicu da
24 izvede svjedoka iz sudnice. Sada ćemo na pauzu, gospodine Bjelobrč.

25

26

27

28

29

30

1 [Svedok se povlači]

2 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Izvolite, gospodine Hannis.

3 G. HANNIS: [simultani prevod] Nama je jasno da Vijeće može biti
4 zabrinuto zbog mogućnosti da se stvari razviju tim putem, pa smo gospodin
5 Stewart, gospodin Harmon i ja tokom pauze razgovarali. Tako da smo mislili da bi
6 bilo najbolje da gospodina Bjelobrka pošaljemo kući i počnemo raditi sa
7 svjedokom 629 sutra, u nadi da ćemo moći završiti, pošto je on samo na unakrsnom
8 ispitivanju. On je svjedočio otprilike pet dana u predmetu *Brđanin*. Detaljno ga
9 se ispitivalo. Mislim da je 70 dokaznih predmeta bilo korišteno. Ja sam
10 razgovarao sa gospodinom Harmonom, on nije siguran, osim što ne znamo koliko će
11 trajati unakrsno ispitivanje, koliko će trajati i dodatno ispitivanje, s obzirom
12 na broj dokaznih predmeta. Dakle, zato smo predložili ovaj drugi pristup.

13 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Hvala na ovoj informaciji. Razmotrićemo
14 stvari i pauza će biti do 17.50h.

15 ... Početak pauze u 17.29h

16 ... Sednica nastavljena u 17.55h

17 SUDSKA SLUŽBENICA: [simultani prevod] Ustanite, molim.
18 Izvolite sjesti.

19 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Molim da poslužiteljica uvede svjedoka u
20 sudnicu.

21 G. HANNIS: [simultani prevod] Mogu li se raspitati da li je Vijeće
22 odlučilo koji od postupaka...

23 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Vijeće je ponovno razmatralo da li bi
24 više voljelo da sasluša unakrsno ispitivanje gospodina Bjelobrka ili svjedoka
25 629. I odlučili smo da ćemo nastaviti onako kao što smo se dogovorili, naime,
26
27
28
29
30

1 da nastavimo s unakrsnim ispitivanjem gospodina Bjelobrka sutra.

2 [Svedok je ušao u sudnicu]

3 G. HANNIS: [simultani prevod] Hvala.

4 P: Gospodine Bjelobrck, htio bih da se sada pozabavimo 10., 11. i 14.
5 oktobrom 1991., 8. sjednicom Skupštine Bosne i Hercegovine. Vi o tome govorite u
6 svojoj izjavi, u paragrafima 40 do 42, kao i u paragrafima 49 i 50. Molim Vas
7 recite nam koja tema je izazvala tu debatu koja se bila toliko užarila, da tako
8 kažem, da je na kraju došlo do toga da je SDS napustio Skupštinu. Koja je bila
9 glavna tema na dnevnom redu?

10 O: Glavna tema na dnevnom redu je bila pozicija Bosne i Hercegovine u
11 jugoslovenskoj krizi. Ideja te sjednice je bila da se ponovo pokuša doći do
12 dokumenta kojim bi se utvrdile... utvrdila stanovišta Skupštine Bosne i
13 Hercegovine u odnosu na krizu. I ona je držana u dva dijela. Od... pr... osnovna
14 osobina prvog dijela je b...bila vrlo široka diskusija, a potom jedan pokušaj da
15 se rodi nacrt dokumenta koji je trebao biti povod za drugi dio rasprave na
16 skupštini.

17 P: Da li su razne stranke - dakle, više od jedne stranke - predlagale
18 nekoliko različitih dokumenata vezanih za ta pitanja?

19 O: U formalnom smislu, bilo je više prijedloga, a diskusije su takođe
20 najavljuivale kandidaturu ranije formulisanih prijedloga.

21 P: Dozvolite da Vas pitam tri kratka pitanja. Da li je na dnevnom redu
22 bio i prijedlog SDS-a?

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Koliko se sjećam, i oni su imali svoj prijedlog.

2 P: Da li je postojao memorandum SDA?

3 O: Da, postojao je.

4 P: I Vaša stranka, SDP, je imala svoj prijedlog, zar ne?

5 O: Da. Mi smo onaj ljetošnji prijedlog cijelo vrijeme vukli kroz
6 proceduru.

7 P: U svojoj izjavi govorite o govoru koji je u jednom trenutku održao
8 gospodin Karadžić, i već je ušlo u zapisnik da ste Vi tom prilikom također
9 govorili. Međutim, u jednom trenutku je SDS napustio Skupštinu, a gospodin
10 Krajišnik, kao predsjednik Skupštine, je na to zaključio sjednicu.

11 O: Koliko se sjećam, posljednja tri govornika u tom dijelu sesije su
12 bili moja malenkost, gospodin Karadžić i gospodin Izetbegović. Poslije toga je
13 bila jedna pauza. Nakon pauze se desio završetak Skupštine - po mom sudu i
14 uvjerenju većine, neočekivano.

15 I onda je poslije toga pronađena poslovnička mogućnost da potpredsjednik
16 Skupštine vodi novi dio sjednice, bez prisustva poslanika SDS-a.

17 P: U odsustvu poslanika SDS-a, da li je još uvijek bilo dovoljno
18 poslanika da bi se sastavio kvorum?

19 O: Postojao je kvorum, ali nad tim kvorumom je postojala i sumnja koja
20 je nametnuta, dakle, na prethodnim sesijama, kroz formulaciju da samo ono što se
21 slože tri nacionalne stranke može biti validno, nezavisno za poslovničku normu o
22 potrebnom broju glasova za odlučivanje.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 G. HANNIS: [simultani prevod] Časni Sude, zamolit ću da se sljedeći
2 dokument označi kao dokazni predmet. Ali da vas prije pitam nešto u vezi kako da
3 to označimo. Riječ je o zapisniku te 8. sjednice koja je održana 10., 11. i 14.
4 oktobra 1991. Jedan dokument je već ušao kao dio izvještaja gospodina Treanora.
5 To je dokazni predmet 64A; mislim da je to na tabulatoru 435. Međutim, nisam
6 uspio utvrditi da li je verzija koja je unutra potpuna verzija ili su samo oni
7 naznačeni neki dijelovi, koji su prevedeni. U svakom slučaju, da li da koristimo
8 isti broj? Mi ovdje imamo primjerak. Vi odlučite.

9 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Ako se radi o istom dokumentu, a kažete
10 "ne sjećam se", onda će Vam biti jasno da ja ovako napamet ne mogu odgovoriti da
11 li je taj dokument u cijelosti ušao. Možda bismo mogli provjeriti, ali mislim da
12 to nije u ovoj sudnici.

13 G. HANNIS: [simultani prevod] Da, jer su fusnote ogromne.

14 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Nećemo dodijeliti broj tom potencijalnom
15 dokaznom predmetu. Vi tokom noći možete provjeriti da li je potpuno istovjetan.
16 A ako nije, onda ćemo sutra dodijeliti broj ovom Vašem dokumentu.

17 G. HANNIS: [simultani prevod] Hvala Vam.

18 P: Gospodine Bjelobrk, da li ste imali priliku da pregledate ovaj
19 dokument prije nego što ste počeli danas davati iskaz?

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Da.

2 P: Da li ste primijetili, prepoznali da se radi o zapisniku onog što se
3 događalo tokom te sjednice Skupštine BiH?

4 O: A ovo je zvanični zapisnik tog zasjedanja Skupštine.

5 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Prije nego što nastavimo, gospodine
6 Hannis, čuli smo neke komentare gospodina Krajišnika vezano za točan tekst. Htio
7 bih sada pitati gospodina Krajišnika - ne kao svjedoka, nego kao optuženog - da
8 li postoji neka alternativna verzija tog zapisnika koju bi on volio predočiti
9 svjedoku kasnije, kako bismo uzeli u obzir i to dok slušamo ovog svjedoka.
10 Dakle, postoji li alternativna verzija?

11 OPTUŽENI: Gospodo sudije, ovo je ono što sam rekao, kratka verzija; to
12 je zapisnik. A ovde postoji stenogram i on je mnogo veći.

13 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da, da, sad sam shvatio.

14 Gospodine Hannis, Vi naravno ne znate koji je sadržaj tog stenograma?

15 G. HANNIS: [simultani prevod] Ja Vam čak ne mogu ni reći da li mi imamo
16 stenogram te sjednice Skupštine BiH ili nemamo.

17 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Dozvolite da pitam da li bi gospodin
18 Krajišnik dozvolio Vijeću da samo pogleda taj stenogram, kako bismo procijenili
19 kolika je količina materijala unutra. Gospodine Krajišnik, ja pretpostavljam da
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 ste se već posavjetovali sa gospodinom Stewartom, da ste s njim razgovarali o
2 tome.

3 [Obrana i optuženi se savetuju]

4 G. STEWART: [simultani prevod] Mi vas možemo obavijestiti da su
5 zabilješke za 14. oktobar - a još imamo ove prethodne dane - dakle, da one imaju
6 stotinu stranica, ili 98 stranica, nešto tako. Dakle, radi se samo o 14., tom
7 jednom danu.

8 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da li bih ja mogao to samo nakratko
9 pogledati, da steknem utisak kako to izgleda, da vidim?

10 G. STEWART: [simultani prevod] Naravno, časni Sude.

11 [Sudije većaju]

12 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Kao prvo, htio bih dozvoliti gospodinu
13 Hannisu da pogleda taj dokument. Ako se budu pokretala bilo kakva pitanja, a da
14 bi situacija bila drugačija kad bi čovjek mogao koristiti taj stenogram - dakle,
15 ako se stvarno o nečem što je pogrešno prikazalo ono što je konkretno rečeno -
16 onda će Vijeće, što je iznimka, tražiti da bude obaviješteno o tome. Da li da to
17 napravi gospodin Krajišnik, da li da Vi napravite to umjesto njega, to je nešto
18 što morate sami se dogovoriti. Ali radije ne bismo previše pitanja postavljali u
19 vezi sa nekom temom gdje bi moglo biti određenih sumnji uzrokovanih time što
20 zapisnik možda ne odražava pravu situaciju.

21 Dakle, Vijeće u svakom slučaju želi biti obaviješteno o razlikama. Ne
22 morate odmah intervenirati, ali ono što bismo željeli izbjeći je da slušamo 15
23 ili 20 minuta pitanja o nečemu, a da se ta pitanja, recimo, ne bi bila

24

25

26

27

28

29

30

1 postavljala kad bi čovjek koristio stenogram. Ne želim time reći da Vijeće, time
2 što je ovo iznijelo, prihvaća autentičnost stenograma. O tome nismo ništa rekli.
3 To je samo praktičan pristup situaciji kakva sada stoji.

4 Također želim podsjetiti strane, i Obranu i Optužbu, da naravno način na
5 koji su političke stranke razvijale i formulirale ciljeve, koje su strategije
6 one koristile - neki bi to nazvali igrama ili trikovima - da postignu svoj cilj,
7 to jednostavno nije predmet ovog suđenja. Ne kažem da politička pitanja su
8 potpuno beznačajna u ovom predmetu, ali ona nisu sâma srž predmeta. Tako da
9 želim strane na to podsjetiti.

10 Dakle, čak i ako Vijeće u izjavama ili iskazima se suočava sa političkom
11 analizom, ono što je najvažnije Vijeću je da u spis uđe da je netko analizirao
12 političku situaciju, a ne da uđe da takva analiza ima smisla. Ona može imati
13 smisla ili ne mora, ali ako se ne dâ činjenična osnova za takvu analizu, onda ta
14 analiza predstavlja samo mišljenje ove ili one osobe. Vijeće... možda ste
15 primijetili da su neka pitanja bila postavljena svjedoku od strane Vijeća, ne u
16 svrhu da bi pokazala koja je naša namjera, ali pitanja koja su ipak pokazala
17 kakav je pristup Vijeća vezano za takve analize i procjene. One nisu bitne
18 Vijeću; ono što je bitno su činjenice i to je ono što Vijeće želi razmotriti.

19 Možete nastaviti, gospodine Hannis.

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 G. STEWART: [simultani prevod] Dozvolite. Ja znam, a i gospodin Hannis
2 zna, da - s obzirom na naše poznavanje jezika - nećemo moći baš dobro
3 izanalizirati dokument. Međutim, s obzirom da se radi o dokumentu gospodina
4 Krajišnika i da su to njegove bilješke, bilo bi korisno...

5 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] To Vam je već vraćeno.

6 G. STEWART: [simultani prevod] Ah, to je već tu, nisam ni primijetio.
7 Nisam gledao.

8 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Ja bih teško mogao pratiti šta je u
9 dokumentu.

10 G. STEWART: [simultani prevod] Ja, osim toga, znam koja su ograničenja i
11 moja i mojeg kolege u tom pogledu.

12 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da, jasno. Možete nastaviti.

13 G. HANNIS: [simultani prevod] Zahvaljujem. Ja sam imao namjeru da pitam
14 svjedoka o tome šta se dogodilo nakon odlaska gospodina Krajišnika i mislim da
15 taj stenogram ne pokriva period kojim ću se sada baviti.

16 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da. Shvatio sam da se radi ovdje samo o
17 14. oktobru. Dakle, ako se bude radilo samo o 10. i 11., onda se radi o drugom
18 dokumentu.

19 G. HANNIS: [simultani prevod]

20 P: Nakon što je SDS izašao, nakon što je gospodin Krajišnik prekinuo
21 sjednicu, koliko sam shvatio, vas je bilo dovoljno da činite kvorum. Da li sam u
22 pravu?

23

24

25

26

27

28

29

30

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

Prazna stranica umetnuta radi usklađivanja numeracije stranica.

sreda, 10.11.2004.

Predmet br. IT-00-39-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zvučnog zapisa na jeziku regiona, načinjenog tokom sudskog postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na suđenju korišteni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o izvornom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govornik na suđenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti usklađena s transkriptom na engleskom jeziku.

1 O: Da. Bilo nas je dovoljno za kvorum.

2 P: Nakon što ste provjerili poslovnik i razgovarali o tom pitanju, da li
3 ste nastavili sa vođenjem sjednice u odsutnosti SDS-a i gospodina Krajišnika?

4 O: Sjednicu je na... sjednicom je nastavio predsjedavati potpredsjednik
5 Skupštine, Mariofil Ljubić.

6 P: Da li ste tokom tog nastavka sjednice glasali o nekim prijedlozima,
7 radili neke stvari po poslovniku?

8 O: Da. Tada je Skupština raspravila i usvojila memorandum koji je
9 sadržavao nekoliko paragrafa koji su utvrđivali odnos Bosne i Hercegovine prema
10 jugoslovenskoj krizi.

11 P: A detalji o tome se mogu naći u zapisniku, naime to o čemu se glasalo
12 i šta je bilo usvojeno?

13 O: Čekate moj odgovor?

14 P: Da.

15 O: Dakle, tačno. Sadržaj se nalazi u zapisniku. Ja sam u svojoj izjavi
16 dao prikaz paragrafa 1 do 3. Posebno sam analizirao paragraf 6, insistirao da se
17 primjenjuju isključivo politička sredstva za razrješavanje krize.

18 P: Taj memorandum je izrazio i ovaj princip koji ste ranije spomenuli
19 tokom svog iskaza, naime tu ekvidistancu Bosne sa Srbijom i Hrvatskom. Da li sam
20 u pravu?

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: U pravu ste. Dakle, o... to je bio minimum polazišta Bosne i
2 Hercegovine u razrješenju jugoslovenske krize - dakle, ekvidistanca /sic/ prema
3 Hrvatskoj i Srbiji - a u unu... na unutrašnjem planu, ravnopravnost svakog
4 građanina i svakog naroda na svakom dijelu teritorije Bosne i Hercegovine. I,
5 podvlačim, šesti stav je bio inovacija na samoj Skupštini, kao odgovor na istup
6 gospodina Karadžića, kad se... da su dozvoljena sredstva za razrješavanje krize
7 isključivo politička i demokratska.

8 P: Hvala. Nakon završetka te sjednice, da li je došlo do neke akcije, da
9 li je SDS zauzeo neki stav kao odgovor na ono što ste vi, preostali delegati,
10 nakon njihovog izlaska zauzeli? Dakle, da li je SDS odgovorio na korake koje ste
11 vi poduzeli nakon što su oni izašli?

12 O: Osnovna poruka koja je uslijedila od strane SDS-a je bila da se ne
13 može u Skupštini ništa usvajati bez volje jednog naroda - mislim da sam skoro pa
14 citirao njihovo stanovište. I nisu priznavali ni tekst tog dokumenta ni način
15 njegovog donošenja. Red činjenica koje su se desile poslije toga su samo bile
16 radikalizacija tog stanovišta, jer se onda iš...išlo na organizaciju Skupštine
17 srpskog naroda.

18 G. HANNIS: [simultani prevod] Časni Sude, zamolio bih da se ponovo jedna
19 presretnuta poruka pusti svjedoku i da se tom dokaznom predmetu dodijeli broj. I
20 imat ćemo samo jedan segment sa ovog dokumenta.

21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 GĐA SEKRETAR: [simultani prevod] Sljedeći broj je P401. Transkript na
2 B/H/S-u će biti P401A, a prijevod na engleski P401A.1.

3 G. HANNIS: [simultani prevod] Časni Sude, prije nego što počnemo, dvije
4 stvari koje se tiču prevodilaca. Engleska verzija počinje na sredini 5.
5 stranice, a verzija na B/H/S-u počinje na dnu stranice 03236578. Tokom razgovora
6 sa svjedokom, on mi je istaknuo da je, slušajući taj razgovor, se jedna riječ
7 pojavila koja nije u transkriptu. Razgovarao sam i sa gospođom Čmerić, ona je
8 čula istu tu riječ. To je u verziji na B/H/S-u na stranici 579 /u engleskom
9 transkriptu: "6579"/, kada govori gospodin Karadžić. Na engleskom se to nalazi
10 na stranici 6, na vrhu. Nedostaje, čini se, riječ "ne", i zato ću zamoliti
11 prevodioce da pažljivo slušaju kada gospodin Karadžić govori o tome šta je Alija
12 rekao o kontroliranju cijele Bosne i da li čuju istu stvar koju je svjedok, a i
13 gospođa Čmerić, koju su čuli.

14 Dakle, ja sam spreman da pustimo ovu vrpcu, ako su i drugi svi spremni.
15 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Samo malo.

16 [Sluša se presretnuti razgovor]

17 "Đogo GOJKO: Moraju da rade svoj posô. Vi to morate da razbijete, brate,
18 /nerazgovetno/ u instituciji tog... tog vašeg predstavnika, Bogićevića.

19 Radovan KARADŽIĆ: Da. Ne, sad na narednoj Skupštini ćemo mu tražiti da
20 podnese ostavku, mada mu je sad u... svak' živ uskratio to poverenje, ali mora da
21 podnese i konačno. Ovi moraju da rade, kol'ko ih je - da ih je. Oni moraju da
22 rade. Ne znam... neće Mesić. Mesić je izdajnik. On je izdô svoju zakletvu i ne
23
24
25
26
27
28
29
30

- 1 obavezuje nas to što on neće. Ako on neće, ne znači da Jugoslavije nema...
- 2 Đogo GOJKO: Da, da.
- 3 Radovan KARADŽIĆ: ...nego znači da je on izdao tu Jugoslaviju. Prema tome,
4 trebalo bi da rade, mora da rade, i Vlada, i Skupština, i sve. I sve ćemo mi
5 odavde da tjeramo da rade, znaš.
- 6 Đogo GOJKO: Mi bi trebalo da, ovaj, pa ne znam kad /nerazgovetno/ ti
7 Muslimani, znaš, da ne bi ni slučajno negde se načeli oni negdje ili počeli neku
8 vrstu pregovora, znaš, da... da je prosto o...
- 9 Radovan KARADŽIĆ: Evo kako... Ne...
- 10 Đogo GOJKO: Ruke od nekih teritorija, znaš.
- 11 Radovan KARADŽIĆ: Ne, ne, pregovori ne. Jer Alija... Ne, oni će vjerovatno
12 tražiti... htjeti da prihvate ovo što smo mi radili, da i oni svoju teritoriju
13 obilježe, i gotovo.
- 14 Đogo GOJKO: Muslimani, je li?
- 15 Radovan KARADŽIĆ: Da, ja vjerujem to. Jer Alija je rekô, ako ne budemo
16 mogli kontrolisati cijelu Bosnu, onda ćemo od...odre... odabrati ono što možemo
17 prosperitetno kontrolisati, odnosno dobiti.
- 18 Đogo GOJKO: Aha.
- 19 Radovan KARADŽIĆ: Jer njemu je stalo da postigne taj svoj islamski način
20 život, protiv čega mi nemamo ništa.
- 21 Đogo GOJKO: Da, da.
- 22 Radovan KARADŽIĆ: To bi mo... to bi moglo i u zajedničkoj državi, ne treba
23 mu za to država, ali -
- 24 Đogo GOJKO: Da, da.
- 25 Radovan KARADŽIĆ: Tako da... Ali džaba, njega je Franjo nagovorio na
26 državu, i gotovo.
- 27 Đogo GOJKO: Pa šta će dogovoriti? Šta će kontrolisati?
- 28
- 29
- 30

1 Radovan KARADŽIĆ: E pa, dobro, ima onih krajeva muslimanskih, i tako
2 dalje. Možemo se oko svega dogovoriti'. Ništa nije...
3 Đogo GOJKO: Da, da.
4 Radovan KARADŽIĆ: Ništa nije nemoguće.
5 Đogo GOJKO: Hm-m.
6 Radovan KARADŽIĆ: Ali u svakom slučaju, tu nema nekog naročitog dogovora
7 jer mi dogovaramo se tri mjeseca, a onda oni izađu s memorandumom..
8 Đogo GOJKO: Da.
9 Radovan KARADŽIĆ: ...i usvoje ga na nelegalan način. Ja neću više da
10 razgovaram.
11 Đogo GOJKO: Pa, to je kao sa hijenom, ti mu pružiš ruku, a on, znaš...
12 Radovan KARADŽIĆ: Ne, on misli da si ti slab zato što si m... ljubazan.
13 Đogo GOJKO: Da, da, da, da.
14 Radovan KARADŽIĆ: Mi sad nismo slabi. Mi imamo sad...
15 Đogo GOJKO: Hm-m.
16 Radovan KARADŽIĆ: ...kompletan srpski narod. Više nego za izbore, čovječe.
17 Više. Ma nema, sve je živo iza nas stalo."
18 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Prije nego što nastavimo, gospodine
19 Hannis, da li u prijevodu smo čuli tu riječ?
20 G. HANNIS: [simultani prevod] Nije se pojavila niti u prijevodu, niti u
21 transkriptu na B/H/S-u.
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Imate li namjeru novu verziju ovog
2 dokumenta predočiti Sudu?

3 G. HANNIS: [simultani prevod] Da, ako se svi slažemo, onda predlažem da
4 se ispravljani transkript, kao i engleski prijevod, ponude pred Sudom,
5 uključujući, dakle, tu riječ.

6 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] A onda da bolje shvatim: dakle, kako bi
7 prijevod glasilo u tom relevantnom dijelu?

8 G. HANNIS: [simultani prevod] Jeste li sigurni da želite mene pitati?

9 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Pa, možda bi nam gospođa Čmerić mogla
10 pomoći, ali ne na B/H/S-u. Možda kada biste Vi pročitali taj red gdje bi trebalo
11 ubaciti riječ "ne", a onda ćemo iz kabine čuti novi prijevod, kako bi on trebao
12 stvarno glasiti.

13 GĐA ČMERIĆ: "Karadžić Radovan: Da, ja verujem to. Jer Alija je rekô, ako
14 ne budemo mogli kontrolisati cijelu Bosnu, onda ćemo od...odredi... odabrati ono što
15 možemo prosperitetno kontrolisati, odnosno dobiti."

16 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] U redu. Gdje onda to "ne" nedostaje u
17 samom prevodu?

18 G. HANNIS: [simultani prevod] Ja mislim da riječ "ne" treba ubaciti u
19 prvi red, između riječi "ne mogu" /kako je prevedeno/.

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Možda ja imam jedan drugi primjerak gdje te riječi nema.

2 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospođo Čmerić, u verziji na B/H/S-u -
3 mislim da je to na sredini stranice 6579, to su zadnje četiri znamenke - a to je
4 u ovoj rubrici gdje gospodin Karadžić kaže: "Da, ja vjerujem," i tako dalje.
5 Gdje ne dostaje ta riječ?

6 GĐA ČMERIĆ: "Jer Alija je rekô..." [na engleskom] /prevod engleskog
7 transkripta: "A onda riječ nakon te, 'ako'. Između riječi 'ako' i 'budemo',
8 treba biti 'ako ne budemo'"/

9 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] U redu. Dakle, koliko sam ja sad
10 shvatio, prijevod ne odgovara jer odgovara riječ "ne može", ali ako bismo dodali
11 ovdje "ne", onda bi sve bilo u redu.

12 G. HANNIS: [simultani prevod] Ja imam raniju verziju u kojoj još nije
13 ubačeno to "ne". Međutim, i jedan i drugi imamo verzije na B/H/S-u gdje nema tog
14 "ne".

15 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Neobično, jer je prijevod ispravljen, a
16 original nije. Ali sad smo sve razriješili. Dobit ćemo novu kopiju na B/H/S-u, a
17 nećemo trebati novu verziju prijevoda.

18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 G. STEWART: [simultani prevod] Kad govorimo o toj rubrici, osim ove
2 greške što je jasno, gospođa Čmerić, da kažem, ona je zapravo primijetila ovaj
3 zadnji red, gdje se govori o tome "preuzeti s uspjehom", to nije ono što smo
4 čuli od prevodilaca.

5 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Dozvolite da pitam prevodioce: da li je
6 prevod bio kakav odgovara i da li je točan ovaj transkript na B/H/S-u?

7 U redu. Gospođu Čmerić, da li ima potrebe da se tu nešto još prevede
8 točnije, ili je samo reč o tome da je loše zapis napravljen?

9 GĐA ČMERIĆ: [simultani prevod] Nije dobro prevedeno.

10 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Zamolit ću Vas da onda polako pročitate
11 relevantan dio, kako bi nam prevodioci mogli pomoći u verziji na engleskom.

12 GĐA ČMERIĆ: [simultani prevod] To je u ovom istom dijelu, u istoj
13 rubrici, na samom kraju.

14 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Zamolit ću Vas da to polako pročitate.
15 Odatle ćemo, dakle, izabrati zadnji dio /kako je prevedeno/.

16 GĐA ČMERIĆ: [na B/H/S-u] Yes. "...odabrati ono što možemo prosperitetno
17 kontrolisati, odnosno dobiti."

18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Dakle, u engleskoj verziji korišćena je
2 reč "gain", a ne "takeover".

3 G. STEWART: [simultani prevod] Oprostite, časni Sude, hteo sam samo još
4 da kažem, nije ponovljena reč "success". U engleskoj verziji, dakle.

5 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Zamoliću prevodioce da nam potvrde da
6 reči, dakle, "with success", "s uspehom", da je korišćeno samo jedanput, a ne
7 dva puta. Dakle, nakon "kontrolisati", a ne i "dobiti".

8 Mislim da sada imate dovoljno uputstava, gospodine Hannis, vezano i za
9 verziju na B/H/S-u, ovu novu verziju, i prevod. Ne znam da li je zaista potrebno
10 da se sada ovo sve ponovo fotokopira, da imamo nove primerke, jer sam ja već
11 uneo ispravku u svoj primerak. A to svakako i nije zapravo zvaničan primerak.

12 G. HANNIS: [simultani prevod] Mislim da možemo da unesemo ispravke samo
13 na toj stranici, nema potrebe da sve menjamo.

14 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Izuzev ukoliko se strane slože da ja
15 svoj primerak sada dam sekretaru, gde je uneta ispravka.

16 G. STEWART: [simultani prevod] Mi smo zadovoljni time. Sve ispravke su
17 unete u zapisnik, tako da nas to potpuno zadovoljava.

18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] U redu. Dakle, ja sam to onda uneo sada
2 svojom rukom i ja ću se potpisati, tako da nije potrebno da se pravi fotokopija
3 nekih 50-ak ili 60-ak stranica.

4 Izvolite, nastavite.

5 G. HANNIS: [simultani prevod] Časni Sude, samo još nešto da razjasnimo.
6 Ova reč "ne" koja nije bila uneta u verziju na B/H/S-u, ja sam razumeo da,
7 zapravo, to je transkript koji smo dobili od jedne službe izvan Suda...

8 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Došlo je do greške, niko to nije namerno
9 uradio, nema potrebe da se dalje vodi istraga o ovom pitanju.

10 Izvolite, nastavite.

11 G. HANNIS: [simultani prevod]

12 P: Gospodine Bjelobrk, u ovom presretnutom razgovoru koji smo upravo
13 preslušali, na početku se govori o jednoj osobi Bogićević. Možete li nam reći ko
14 je to?

15 O: Bogić Bogićević je u ta doba bio član Predsjedništva Jugoslavije.
16 Biran je u Bosni i Hercegovini i u tom organu je predstavljao Bosnu i
17 Hercegovinu. Inače je bio član i jedan od lidera Socijaldemokratske partije. Bio
18 je poznat po tome što se suprotstavljao logikama koje su dovodile do
19 jugoslovenske krize, i pošto je po nacionalnosti Srbin, bio je pod kritikom svih
20 onih za... ko je smatrao da ne zastupa srpska stanovišta.

21 P: A u tom razgovoru gospodin Karadžić kaže da će na sledećoj sednici
22 Skupštine tražiti da on podnese ostavku. Da li Vam je poznato da li je od njega

23
24
25
26
27
28
29
30

1 zatraženo da podnese ostavku nakon ovog razgovora, dakle od 11. novembra?

2 O: Cijele te godine se m... da kažem, pravio red kritika na njegov...
3 njegovo zastupanje Bosne i Hercegovine, i on je imao u... koliko se sjećam, u
4 novembru, na jednoj skupštini, izlaganje o svom radu. I, naravno, bila su
5 podijeljena mišljenja o kvalitetu tog rada. Ako dozvolite da Vas podsjetim, sad
6 su već javno o...objavljeni snimci i transkripti zasjedanja Predsjedništva
7 Jugoslavije o ključnim problemima. On se direktno suprotstavio uvođenju vojnih
8 mjera u Jugoslaviji, i to na način da se suprotstavio ljudima k...koji su
9 predstavljali srpska stanovišta.

10 P: Čuli ste o čemu je govorio gospodin Karadžić, i rekao da se to reši
11 na neustavni način /kako je prevedeno/. Recite nam da li se to odnosilo, dakle,
12 na stav SDS-a u vezi s onim memorandumom do kojeg je došlo nakon što su oni
13 napustili sednicu.

14 O: Ako sam dobro razumio, on je rekao da je dokumenat donešen
15 nelegitimno, ne znam da li sam korektno citirao. Ako je mjera legalnosti
16 poslovnik Skupštine, on je legalno donešen. A ako pod mjerom legitimiteta
17 podrazumijeva konsenzus tri nacionalne stranke, onda je imao osnova za takvo
18 zaključivanje. Međutim, to je bio samo interni dogovor predstavnika tri
19 nacionalne stranke, šta oni smatraju za validno u... u legitimitetu Skupštine.
20 Možda će biti suvišno od mene da to kažem - Bosna i Hercegovina, po Ustavu

21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

Prazna stranica umetnuta radi usklađivanja numeracije stranice.

sreda, 10.11.2004.

Predmet br. IT-00-39-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zvučnog zapisa na jeziku regiona, načinjenog tokom sudskog postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na suđenju korišteni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o izvornom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govornik na suđenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti usklađena s transkriptom na engleskom jeziku.

1 Bosne i Hercegovine, je bila definisana kao država konstitutivnih naroda i
2 građana.

3 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Hannis, kontroverza o
4 legitimnosti ove odluke je itekako poznata Pretresnom veću. Mi smo o tome čuli
5 puno dokaza, a ovo Pretresno veće sebe ne smatra ustavnim sudom, bilo Bosne i
6 Hercegovine, ili nekih od entiteta u Bosni i Hercegovini. Tako da Vas molim da
7 pređete na sledeću temu.

8 G. HANNIS: [simultani prevod] Hvala, časni Sude.

9 P: Gospodine Bjelobrk, sad ćemo preći na jednu sledeću temu.

10 G. HANNIS: [simultani prevod] Molim da se sledećem dokaznom predmetu dâ
11 dokazni broj. Reč je o novinskom članku iz *Oslobođenja*, iz januara meseca 1992.
12 godine.

13 GĐA SEKRETAR: [simultani prevod] Ovo će biti P402.

14 G. HANNIS: [simultani prevod] Oprostite, časni Sude, vidim da ovde, u
15 engleskoj verziji, stoji "12. januar". Ja sad gledam originalnu verziju na
16 B/H/S-u, možda bi gospođica Čmerić mogla da mi pomogne. Čini mi se da ovde stoji
17 "31.12.1991.", a onda ne znam da li piše 1. i 2. januar 1992. Ne znam zapravo
18 koji je ovo tačno datum.

19 GĐA ČMERIĆ: [simultani prevod] Da, gospodin Hannis je u pravu. Datum je
20 31. decembra 1991. godine, i zatim 1. i 2. januar 1992. Ovo je, dakle, više
21 izdanja.

22 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Dakle, reč je o izdanju oko Nove godine.

23 G. HANNIS: [simultani prevod] Hvala.

24 P: Gospodine Bjelobrk, da li se sećate da ste videli kada je objavljen
25 ovaj intervju Alije Izetbegovića?

26 O: Da, sjećam se ovog intervjua.

27 P: Nećemo sada ulaziti u pojedinosti toga šta je rečeno tokom ovog
28
29
30

1 intervjuja, ali da li se sećate da je on govorio o ideji nezavisne Bosne?

2 O: Da, to... i on je dijelio tu ideju nezavisne, suverene Bosne i
3 Hercegovine.

4 P: Da li se sećate, nakon što je dat ovaj intervju, da je iz SDS-a bilo
5 reakcija, ili da li ste čuli da je neko konkretno od članova SDS-a komentarisao
6 reči gospodina Izetbegovića?

7 O: Ovo je bio d... jedan od istupa u seriji i b... za javnost nije
8 predstavljao nikakvu posebnu novost. Ali z...znam da je bilo oštirih komentara
9 neposredno poslije ovog intervjuja. Značajnim držim intervju gospodina
10 Krajišnika, koji se takođe pomolio poslije ovoga u januaru 1992. godine, gdje
11 je, otprilike po sličnoj strukturi, on saopštio stanovišta stranke čiji je član.
12 Na određen način to je bio, recimo, odgovor na intervju Izetbegovića, mada
13 mislim da nije imao samo tu dimenziju.

14 P: Gospodine Bjelobrk, nadam se da ćemo uskoro doći do toga.

15 G. HANNIS: [simultani prevod] Ali želeo bih da sada sledeći CD-ROM bude
16 obeležen za spis. Reč je o presretnutom razgovoru, i tu imamo tri isečka. Ovaj
17 koji bih sada želeo da poslušamo je relativno kratak.

18 PREVODILAC: Zapravo su svi relativno kratki, ispravka prevodioca.

19 G. HANNIS: [simultani prevod] Mislim da najduži traje minut i po. Prvi
20 je na prvoj stranici, i u engleskoj verziji i u verziji na B/H/S-u.

21 Želeo bih nešto da kažem u vezi sa ovim brojem. Kada je gospodin Harmon
22 ovaj registrator sa presretnutim razgovorima predočio gospodinu Kljuiću, mislim
23 da je to bilo obeleženo pod brojem 292. A transkript ovog presretnutog razgovora
24 je obeležen brojem KID 30911. No, ovaj presretnuti razgovor nije bio puštan za

25

26

27

28

29

30

1 gospodina Kljuića, tako da ne znam kako da odlučimo po pitanju broja za ovaj
2 dokaz.

3 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Ja bih onda želeo da za ovaj CD imamo
4 broj i da sličan broj imamo - dakle, sa "A", "B" i "C" i .1 - kako bismo izbegli
5 da dođe do zabune.

6 GĐA SEKRETAR: [simultani prevod] Sledeći broj je 403.

7 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Dakle, imamo P403A, i to je prvi isečak
8 i molim da se on sada pusti.

9 [Sluša se presretnuti razgovor]

10 "Radovan KARADŽIĆ: Jesam.

11 Momčilo KRAJIŠNIK: Je l' te Nikola zvao?

12 Radovan KARADŽIĆ: Jeste.

13 Momčilo KRAJIŠNIK: Šta ti misliš za onu ideju?

14 Radovan KARADŽIĆ: Za koju ideju?

15 Momčilo KRAJIŠNIK: Pa je l' ti rekô?

16 Radovan KARADŽIĆ: Ma ne.

17 Momčilo KRAJIŠNIK: Ti misliš da to meni nije rekô. [smeh] Kaže

18 Banjalučani va... zapravo, Krajišnici ovi, strašno, kaže -

19 Radovan KARADŽIĆ: A to jeste. Ma... ma... ma, znaš šta je? Dislociranje toga
20 iz Sarajeva je idiotska ideja.

21 Momčilo KRAJIŠNIK: Ja. Ne znam.

22 Radovan KARADŽIĆ: Ma, nema to veze s... Da ti kažem, to je vrlo opasna
23 ideja.

24 Momčilo KRAJIŠNIK: Misliš?

25

26

27

28

29

30

1 Radovan KARADŽIĆ: Ma jašta je, čoveče. Ja... tol'ko je opasna da sam je
2 odma' zaboravio.

3 Momčilo KRAJIŠNIK: Ha?

4 Radovan KARADŽIĆ: Toliko je opasno da sam je odma' zaboravio.

5 Momčilo KRAJIŠNIK: Pa, mogu ti reći, ovaj, šta ja znam. Sve zavisi, šta
6 zna... Znaš šta je najvažnija stvar? Najvažnija stvar je prva bila, ovaj,
7 skupština. Ona je bila najvažnija da bude tu.

8 Radovan KARADŽIĆ: Ne znam. Bojim se da je to već -

9 Momčilo KRAJIŠNIK: Ima, ima, ima to, to ima, tačno.

10 Radovan KARADŽIĆ: Vrlo opasna ni... ni... na... Bitku dobijamo tu, a ne tamo.

11 Momčilo KRAJIŠNIK: Znaš šta... pa znam, al' kad se, znaš, proglasi nešto u
12 mjestu gdje je separatizam, onda to... a proglasi glavni grad Sarajevo.

13 Radovan KARADŽIĆ: Dobro. Možda treba razmišljati, ja nisam siguran u... u
14 ovu -

15 Momčilo KRAJIŠNIK: Nisam ni ja, nisam. Nego, vidi, uvijek u... najgora
16 ideja kad dođe, ako je pretvoriš u, onu, u pozitivnu stvar, onda ispadne
17 fantastična, znaš.

18 Radovan KARADŽIĆ: Da.

19 Momčilo KRAJIŠNIK: Jer onaj, separatizam - to postoji, znaš. Velik.

20 Radovan KARADŽIĆ: Da.

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Momčilo KRAJIŠNIK: Onda je velika stvar kad ti sad kažeš, ovaj, sjedište
2 je tu, centar je tu, znaš, sve to proglašiš, a održiš to. Onda to ostaje
3 dugoročno, onda viš' nemaju obraza, znaš, nešto drugo radit'.

4 Radovan KARADŽIĆ: Da, da.

5 Momčilo KRAJIŠNIK: Sve to ima svoje, ja sam razmišljô dugo o tome. Nis...
6 da bude jasno, znaš ono. To je nešto, šta ja znam, jebi ga -

7 Radovan KARADŽIĆ: Treba raz...razmotriti, ne znam. Treba razmotriti to."

8 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Nema većih razlika?

9 PREVODILAC: Prevodioci potvrđuju da nema većih razlika.

10 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Hvala.

11 Izvolite nastaviti, gospodine Hannis.

12 G. HANNIS: [simultani prevod] Hvala, časni Sude. Da bismo uštedeli na
13 vremenu, prešao bih sada na sledeći isečak. On počinje pri dnu četvrte stranice
14 verzije na engleskom.

15 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Samo čas.

16 G. HANNIS: [simultani prevod] Počinje kada gospodin Karadžić kaže da je
17 pročitao intervju. A mislim da je to ERN stranica u verziji na B/H/S-u 03220530.
18 To je ERN broj i to je, dakle, na petoj stranici.

19 [Sluša se presretnuti razgovor]

20 "Radovan KARADŽIĆ: Goni je u pičku materinu, ja čitam ovaj intervju
21 Izetbegovićev.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Momčilo KRAJIŠNIK: Ja. Kakav je, bogati?

2 Radovan KARADŽIĆ: A on nije normalan, čoveče, pa on... pa on stavlja

3 Srbima prst u oko.

4 Momčilo KRAJIŠNIK: Da?

5 Radovan KARADŽIĆ: Kao mi, ovaj, poraz... ako ću... podrazumijevamo svi pod

6 isti... isto pod tim, ovim, onim, d... su...suverena i nezavisna Bosna. On sad sve

7 otvoreno govori "suverena i neza...nezavisna Bosna", 'oće da mu... dođe da... neko da

8 mu poruši Sarajevo.

9 Momčilo KRAJIŠNIK: Ja.

10 Radovan KARADŽIĆ: Pa, on stvarno nije normalan, jebô te bog. On sad

11 normaln... o...otvoreno govori "suverena i nezavisna Bosna".

12 Momčilo KRAJIŠNIK: Ja.

13 Radovan KARADŽIĆ: Znaš, to -

14 Momčilo KRAJIŠNIK: Ja.

15 Radovan KARADŽIĆ: Do nedavno bilo... zna se, prema... nek' on ide u pičku

16 materinu, mi... mi ćemo pustiti ove... ove naše tigrove, pa nek' rade svoj posô.

17 Momčilo KRAJIŠNIK: Ne, ne, a sa... Vidi kol'ko je to bezobrazno.

18 Radovan KARADŽIĆ: Jebô te bog, ja dr... držimo mi srpski narod pod vodom

19 godinu dana, zbog njegovih budalaština ga držimo pod vodom. Šta ću, neću više

20 nikog, ni...niti mogu da držim nit' ću da držim.

21 Momčilo KRAJIŠNIK: Ne, al' on... kad on kaže prvo govori mi, ka'e, nećemo...

22 nije to nezavisna, to nije, ka'e, država, to je suverena... da bude ravnopravna u

23 razgovoru, ma kakva nezavisna. A i kod... a oni, stvarno su oni ljudi, luda je

24 Evropa koja možda nije mislila da će to bit' tako. A to je, bolan,

25

26

27

28

29

30

1 nemoguće, to n... ja mislim da nema čoveka ko bi me mogô sad okrenut' da to bude
2 tako.

3 Radovan KARADŽIĆ: Nema tu, nema tu -

4 Momčilo KRAJIŠNIK: Pa kad su ljudi, bolan.

5 Radovan KARADŽIĆ: Nema govora. Nego mi treba da pustimo ljude, ne treba
6 da ih zajebavamo.

7 Momčilo KRAJIŠNIK: Moramo mi pustit', nema govora, da ti kažem. Uradiće
8 oni to sami, htio ne htio.

9 Radovan KARADŽIĆ: Ma kažem, ne možeš ih više zadržavati."

10 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Nema većih razlika?

11 PREVODILAC: Prevodioci potvrđuju da nema.

12 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Hvala.

13 G. HANNIS: [simultani prevod] Časni Sude, sada bih prešao na poslednji
14 isečak koji bi želeo da poslušamo. To počinje na šestoj stranici verzije na
15 engleskom. Mislim da Vi to nemate, zapravo, obeleženo. To je otprilike trećina
16 dole, kada gospodin Karadžić kaže: "Ne znam, pusti ga." U verziji na B/H/S-u to
17 je na stranici koja ima ERN broj 0322-0531, otprilike negde na sredini.

18 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] I ide sve dokle?

19 G. HANNIS: [simultani prevod] Ide do dna šeste stranice verzije na
20 engleskom, a u verziji na B/H/S-u mislim da to ide negde do trećine stranice
21 0532.

22 [Sluša se presretnuti razgovor]

23

24

25

26

27

28

29

30

1 "Radovan KARADŽIĆ: Ne znam, na... nek' on izvoli to, ja nemam ništa protiv
2 da se on... Al' mi ne možemo naš...naše više držati.

3 Momčilo KRAJIŠNIK: Ja. On je to pustio, znaš, bubu i onda za... počeo...
4 Gledam danas, ovaj, na radiju, kao mora se moneta uvest' /nerazgovetno/. Pa ja
5 gledam, pa jebem mu majku, taj... taj -

6 Radovan KARADŽIĆ: Ne, on hoće rat. On čačka mečku, on misli Srbi... Srbi
7 neće.

8 Momčilo KRAJIŠNIK: Da.

9 Radovan KARADŽIĆ: On misli Srbi neće. Pa neće, o...on ne može ni monetu
10 svoju uvest' na Pale i... i...

11 Momčilo KRAJIŠNIK: Ma kakvi.

12 Radovan KARADŽIĆ: ...i u Novo Sarajevo, a kamoli da... negde drugo.

13 Momčilo KRAJIŠNIK: Jest, jest, tačno.

14 Radovan KARADŽIĆ: I eno provlači ideju, kao Srbi bi bili manjina u
15 Sarajevu.

16 Momčilo KRAJIŠNIK: Ja, ja.

17 Radovan KARADŽIĆ: Znaš. Mislim ne, on je vrlo nekorektan i ide sada
18 maksimalno da iritira Srbe.

19 Momčilo KRAJIŠNIK: Aha. Mi moramo u prvom kontaktu reći njemu: Molim te,
20 ti se igraš s vatre. I to ćemo... i to ćemo jasno reći, da se igraju vatre -

21 Radovan KARADŽIĆ: Ma nećemo mi u... njemu, on je... njemu u kontaktu, to
22 ćemo mi javnosti reći. Ako njemu -

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Momčilo KRAJIŠNIK: Ja, javnosti, to sam -
2 Radovan KARADŽIĆ: A njemu u kontaktu treba reći druge stvari.
3 Momčilo KRAJIŠNIK: Da, da, i to je jasno."
4 G. HANNIS: [simultani prevod] Da li želite videti da li ima razlika?
5 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da. Trebao sam to da pitam, ali
6 pretpostavljam da ako ima većih razlika, da bi prevodioci reagovali. No, u
7 svakom slučaju, trebao sam zaista da pitam. Pretpostavljam da je odgovor da nema
8 većih razlika?
9 Hvala.
10 G. HANNIS: [simultani prevod] Molim da se sledećem dokaznom predmetu dâ
11 broj. Reč je o intervjuu gospodina Krajišnika od 26. januara 1992.
12 GĐA SEKRETAR: [simultani prevod] To je P404.
13 G. HANNIS: [simultani prevod]
14 P: Gospodine Bjelobrk, molim Vas da pogledate taj dokument i recite nam
15 da li je to intervju o kojem ste maločas govorili tokom svog iskaza.
16 O: Da, to je taj intervju.
17 P: U pismenoj izjavi koja je uvrštena u spis, u paragrafu 55, ako se ne
18 varam, Vi detaljnije govorite o tome. Ja u ovom trenutku nemam pitanja za Vas u
19 tom smislu, ali da li biste možda Vi želeli da iznesete neki komentar s tim u
20 vezi?
21 O: Pošto sam u paragrafu 55, u nekih sedam podtačaka, preciznije se
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 odredio prema elementima iz ovog intervjua, možda samo da podsjetim. Ključna
2 polemika se cijelo vrijeme vodi - i nije problem šta je polemika - koji karakter
3 državnosti može d...da ostvari Bosna i Hercegovina kroz ove faze krize, i tvrdnje
4 da je nemoguće Bosna i Hercegovina da ostane jedinstvena nakon raspada Bosne i
5 Hercegovine, na način da se uvode klauzule rata, rušenja i slične naravi. To je
6 ono što... što s... s... je svak' normalan bio zaprepašten, da se tim kategorijama
7 vrednuju razlike u opcijama.

8 P: Hvala.

9 G. HANNIS: [simultani prevod] I naposljetku, posljednji dokazni predmet
10 je novinski članak iz lista *Slobodna Bosna*. Molim broj.

11 GĐA SEKRETAR: [simultani prevod] P405.

12 G. HANNIS: [simultani prevod]

13 P: Gospodine Bjelobrk, sada ćemo Vam dati dokazni predmet o kojem mislim
14 da govorite u Vašoj izjavi u paragrafu 61. Najpre želim da Vas pitam da li se
15 sećate da ste ovo već ranije videli?

16 O: Da, sjećam se, vidio sam ovo.

17 P: Ovo je objavljeno marta 1992. godine, zar ne?

18 O: Da.

19 G. STEWART: [simultani prevod] Časni Sude, mogu li samo da
20 prokomentarišem? Gospodin Krajišnik - iznenađuje li? - ne može da pročita
21 verziju na B/H/S-u, koja je toliko sitno odštampana na ovoj fotokopiji da zaista
22 niko ne bi mogao to da pročita. Isto važi i za dokazni predmet 402 /?P402/.

23 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Mislite na 405 /?P405/?

24

25

26

27

28

29

30

1 G. STEWART: [simultani prevod] Za 404, a tek smo sad došli do 405. 405
2 nije problem. Ali zaista je nemoguće čitati.

3 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Ali na koji mislite?

4 G. STEWART: [simultani prevod] 402 i 404.

5 G. HANNIS: [simultani prevod] Mislim da su potpuno u pravu. I mi ćemo to
6 uvećati i dostavićemo primerak sa većim slovima, a nadam se da nećemo ništa
7 izgubiti na kvalitetu slike.

8 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da. Jer čini se već da je kvalitet... No,
9 u svakom slučaju, kada mislite da možete da nam to date?

10 G. HANNIS: [simultani prevod] Mislim da bi u roku od sat vremena po
11 kraju pretresa mogli to da dostavimo.

12 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da, ali gospodin Krajišnik bi želeo to
13 da ima. Ne znam koliko će vremena trebati... ili da li postoje neka pravila koja
14 kažu da on ne može to da dobije?

15 G. STEWART: [simultani prevod] Mislim da ovo nije problem koji ne može
16 da se reši. Mi ćemo, u svakom slučaju, prilično rano sutra da se vidimo sa
17 gospodinom Krajišnikom.

18 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Dakle, ako se to Vama dâ, Vi ćete to
19 njemu dostaviti?

20 G. STEWART: [simultani prevod] Gospodin Hannis će se svakako postarati
21 da se ovo uveliča na najbolji mogući način.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

Prazna stranica umetnuta radi usklađivanja numeracije stranica.

sreda, 10.11.2004.

Predmet br. IT-00-39-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zvučnog zapisa na jeziku regiona, načinjenog tokom sudskog postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na suđenju korišteni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o izvornom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govornik na suđenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti usklađena s transkriptom na engleskom jeziku.

1 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Dakle, dobićete najbolju moguću verziju
2 u roku od sat vremena.

3 G. HANNIS: [simultani prevod] Da, tako ćemo i učiniti.

4 P: I poslednje pitanje za Vas, gospodine Bjelobrk, odnosi se na paragraf
5 32. Vi govorite o naporima Srba da Vam se pridruže /?da im se pridružite/ i
6 navodite imena trojice osoba: gospodina Kneževića, gospodina Bijelića i
7 gospodina Nedića. Recite nam ko su oni i da li su oni bili na nekom položaju i
8 da li su oni takođe bili poslanici u Skupštini.

9 O: Imena koja sam spomenuo u paragrafu 32 - Savo Knežević, Slobodan
10 Bijelić, Miladin Nedić - su samo m... namjeran izbor iz čitave serije mojih
11 razgovora sa poslanicima SDS-a, gdje sam registrovao zajednički imenitelj koji
12 je glasio da svi Srbi treba da žive u jednoj zemlji i da ne mogu da žive sa
13 drugim nacijama. Ovde podvlačim da sam razgovor slične naravi vodio i sa
14 Momčilom Krajišnikom i Mirom Lazovićem, o čemu sam ranije govorio. Takođe uočio
15 to stanovište.

16 P: Da, to jeste pomenuli ranije.

17 G. HANNIS: [simultani prevod] Časni Sude, to su sva pitanja koja sam
18 imao za gospodina Bjelobrka.

19 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Hvala, gospodine Hannis.

20 Gospodine Bjelobrk, sada je 7.00 sati, to je vreme kada i uobičajeno
21 završavamo. Gospodin Hannis je završio sa glavnim ispitivanjem. No, sutra ćete
22 se vratiti u 14.15h, u ovu istu sudnicu. Molim Vas da ni sa kim ne razgovarate o
23 svedočenju koje ste dosad dali, niti o svedočenju koje ćete dati.

24

25

26

27

28

29

30

1 Molim poslužitelja da izvede gospodina Bjelobrka iz sudnice.

2 SVEDOK: Doviđenja.

3 [Svedok se povlači]

4 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Ukoliko nema proceduralnih pitanja,
5 ovime smo završili današnji pretres. Ja bih ponovo želeo da podsetim strane da
6 ovo nije ustavni sud, ovo nije sud koji se bavi pitanjem koja su odgovarajuća
7 politička sredstva da se ostvare ciljevi ili nisu, premda naglašavam relativnu
8 važnost tih stvari. No molim da to imate na umu kad se budete pripremali za
9 sutrašnji rad.

10 Ovim je pretres završen.

11 ... Sednica završena u 19.02h.

12 Nastavak zakazan za četvrtak,

13 11.11.2004., u 14.15h.

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30